

Årsrapport 2023

Indhold

Virksomhedsoplysninger	3
Ledelsesberetning	6
Naviairs ledelse.....	21
Ledelsespåtegning	22
De uafhængige revisorers revisionspåtegning.....	23
Anvendt regnskabspraksis	26
Resultatopgørelse.....	30
Balance.....	31
Egenkapitalopgørelse & Pengestrømsopgørelse.....	32
Noter.....	33

Årsrapport 2023
- udgivet april 2024

Hent årsrapporten på
www.naviair.dk/ar

5

Naviair kerneaktiviteter

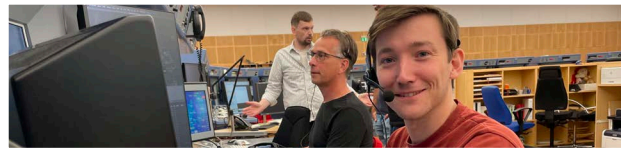
7

Vigtige begivenheder i 2023

16

Større projekter

20

Forventninger til 2024

Virksomhedsoplysninger

Naviair

Naviair Allé 1
DK 2770 Kastrup
CVR-nr.: 26059763
Hjemsted: Kastrup
Regnskabsår: 01.01.2023-31.12.2023

Naviair er et statsligt infrastrukturselskab med status som selvstændig offentlig virksomhed ejet af den danske stat ved Transportministeriet.

Naviair er designeret af Trafikstyrelsen til at levere luftfartstjenester til luftfarten.

Bestyrelse

Flemming Jensen, Formand
Per Møller Jensen, Næstformand
Anne Charlotte Mark *
Pernille Dahlgard **
Jørgen Martin Meyer
Ellen Trane Nørby
Flemming Kim Hansen ***
Esben Jean-Pierre Blum ***
Casper Kamp Ransborg ***

**) Formand for bestyrelsens revisionsudvalg*

****) Medlem af bestyrelsens revisionsudvalg*

*****) Medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem*

Direktion

Anders Rex, CEO
Mads Kvist Eriksen, CFO

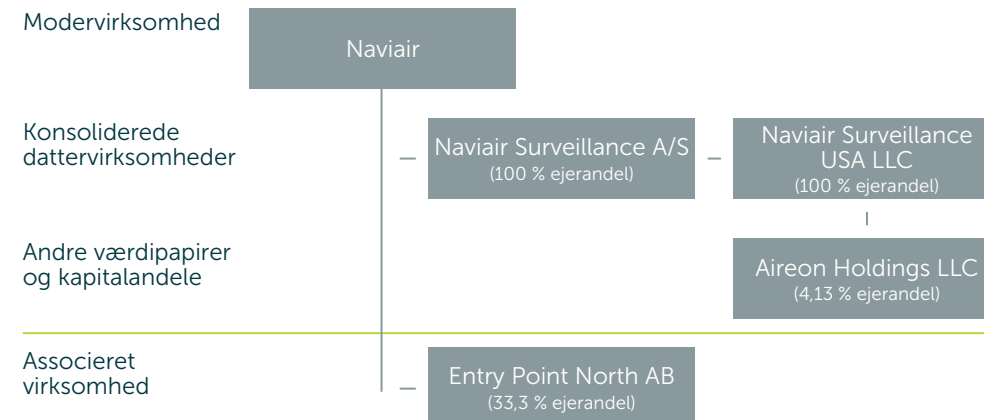
Revisorer

Deloitte
Weidekampsgade 6
DK 2300 København S

Rigsrevisionen
Landgreven 4
DK 1301 København

Koncernstruktur

pr. 31. december 2023

Naviairs mission

Vi fremmer tilgængelighed og mobilitet i luftrummet for at understøtte vækst og sikkerhed i Danmark.

Naviairs vision

Vi udfordrer

hinanden for at ramme den rette balance mellem kapacitet, service og omkostninger til fordel for tilgængeligheden i Danmark.

Vi udvikler

infrastrukturen, så luftfarten kan favne bredere og dermed bidrage til øget mobilitet i Danmark.

Naviairs kerneaktiviteter

Flyveledelse i det danske luftrum

Fra kontrolcentralen i København leverer vi områdekontrolltjeneste (en route) og indflyvningskontrolltjeneste til Københavns Lufthavn.

Fra kontrollårnet i København leverer vi tårnkontrolltjeneste.

Fra kontrollårnene i Roskilde, Billund, Aarhus, Aalborg og på Bornholm leverer vi lokal tårn- og indflyvningskontrolltjeneste.

Flyveinformationstjeneste i Danmark og Nordatlanten

Fra kontrolcentralen i København leverer vi flyveinformationstjeneste og briefingtjeneste.

Fra kontrolcentralen i Nuuk leverer vi flyveinformationstjeneste og briefingtjeneste.

Fra tårnet på Vágar på Færøerne leverer vi flyvepladsflyveinformationstjeneste.

AIS (Aeronautical Information Service)

Vi leverer aeronautiske publikationer, AIP'er, i Danmark og Grønland og på Færøerne.

Teknisk drift og vedligehold

Naviair står for teknisk drift og vedligehold af egne navigationsanlæg, kommunikationsanlæg, overvågningssystemer og øvrigt teknisk udstyr til lufttrafikstyring i Danmark, Grønland og på Færøerne. Fra Naviairs tekniske baser i København, Billund og Aalborg sælges teknisk drift og vedligehold til luftfartskunder.

Ledelsesberetning

2023 blev et atypisk år, hvor Naviair ikke som vanligt leverede forsinkelsesfri trafik i dansk luftrum. Foråret og første del af sommeren var præget af forsinkelser i Københavns Lufthavn til stor gene for passagerer og selskaber i sektoren, hvilket især skyldes mangel på flyveledere i tårn- og indflyvningskontrollen i København. Naviair og flyveledernes fagforening, DATCA, indgik i juni en aftale, som har stabiliseret driften.

Naviair har i efteråret 2023 udarbejdet en accelereret plan for at opnå øget robusthed på de operative, tekniske og administrative områder. Planen har sikret en stabil drift fremadrettet. Ved hjælp af rekruttering og øget indtag af aspiranter til flyveledersuddannelsen forventes Naviair at opnå en bedre robusthed i 2025. I 2024 vil der fortsat være behov for midlertidige tiltag, herunder interne rokeringer og fastholdelse af seniorer. Derudover vil der være behov for at planlægge med ekstravagter.

Trafikken har hen over året ligget højere end i 2022, da antallet af kontrollerede operationer i dansk luftrum steg i 2023 til 83,5 pct. af 2019-niveauet. Samtidig giver flere fritidsrejsende og færre forretningsrejsende et trafikmønster med peaks i weekender og ferieperioder og lavere trafik på hverdage.

Grundet Naviairs driftsudfordringer i Københavns Lufthavn i foråret indfrier Naviair ikke kapacitetsmålet for 2023, som fastsætter, hvor mange minutter et fly i gennemsnit må være forsinket i dansk luftrum. Naviair indfrier heller ikke EU's miljømål for 2023 om flyveeffektivitet, om end Naviair er i top 3 blandt

EUROCONTROLs 41 medlemslande i forhold til at sikre fly i det danske luftrum den mest direkte rute.

Årets resultat blev et overskud på 20,6 mio. kr. efter skat.

I halvårsrapporten for første halvår 2023 forventedes, at årets resultat ville være et underskud i størrelsesordenen 20-30 mio. kr. Det forventede underskud skyldtes særligt aftalen med flyveledernes faglige organisation, DATCA, som har medført en forøgelse af personaleomkostningerne i 2023 på ca. 60 mio. kr.

Når årets resultat blev et overskud på 20,6 mio. kr. efter skat, skyldes det særligt, at Naviair i forbindelse med den politiske aftale om grøn luftfart i december 2023 får dækket omkostningerne til varetagelsen af interne flyvninger i Grønland og afgiftsfritagne flyvninger i dansk luftrum. De to områder har været underfinansierede de seneste år.

Med den politiske aftale er der afsat midler, der dækker Naviairs akkumulerede underskud og øger finansieringen af opgavevaretagelsen frem til 2030.

Transportministeriet anmodede i 2022 Naviair om at undersøge muligheder og konsekvenser ved, at Kongeriget overtager kontrollen med det øvre luftrum i Grønland i 2031. Siden har Naviair oprettet et programkontor, som består af en række fagspecialister indenfor bl.a. lovgivning, økonomi og operativ og teknisk tjeneste, der afdækker, hvordan opgaven i givet fald kan løses.

Vigtige begivenheder i 2023 (januar - juli)

● **Januar 2023**

Naviair nedsætter et programkontor, der skal undersøge muligheder og konsekvenser ved overtagelse af kontrollen med det øvre luftrum i Grønland fra 2031.

● **April 2023**

Som et led i at reducere CO₂-udledningen i Naviair, indføres stop for indkøb af hybridbiler og fossildrevne køretøjer. Samtidig udskiftes hybridbilerne med tre elbiler.

I april opstod driftsudfordringer, der især skyldes manglende flyvelederressourcer i tårn- og indflyvningskontrollen i Københavns Lufthavn, og som forårsagede forsinkelser frem til midt på sommeren til stor gene for passagerer og selskaber i sektoren.

● **Juni 2023**

På et ekstraordinært virksomhedsmøde den 2. juni træder Anne Birgitte Lundholt, Birthe Høegh Rask og Christina Rasmussen ud af bestyrelsen.

Transportministeren vælger at indsætte Flemming Jensen som ny formand for Naviairs bestyrelse. Derudover indstiller og vælger transportministeren Anne Charlotte Mark, Pernille Dahlgaard og Ellen Trane Nørby som nye medlemmer af bestyrelsen.

Naviair indgår en række lokalaftaler med flyveledernes fagforening, DATCA, som har til formål at normalisere den operative drift i Københavns Lufthavn.

● **Marts 2023**

Medarbejdervalg til Naviairs bestyrelse gennemføres, hvor 11 medarbejdere vælger at stille op. Med en valgdeltagelse på 81,6 pct. vælges følgende tre medarbejdere for en fire-årig periode: Esben Blum, Casper Kamp Ransborg og Flemming Kim Hansen.

Den 31. marts stopper Claus Baunkjær som CEO i Naviair, og Mads Kvist Eriksen konstitueres som CEO.

● **Maj 2023**

Anne Birgitte Lundholt meddeler, at hun træder tilbage som formand for Naviairs bestyrelse efter 12 år på posten.

● **Juli 2023**

Flyveledeuddannelsen indplaceres på niveau med bachelor- og diplomuddannelser, og godkendes af Danmarks Akkrediteringsinstitution som meritgivende uddannelse i forbindelse med videre- og efteruddannelse.

Vigtige begivenheder i 2023 (august - december)

● August 2023

Naviairs tekniske afdeling i Aalborg afslutter et længerevarende projekt for Aalborg Lufthavn, der bl.a. indebærer udskiftning af glidepath. Med projektet kan større fly (bl.a. Boeing 777) nu lande i Aalborg Lufthavn.

● Oktober 2023

Anders Rex tiltræder som ny CEO for Naviair.

Naviairs bestyrelse tiltræder enstemmigt en plan for at skabe bedre balance mellem opgaver og ressourcer på de operationelle, tekniske og administrative områder.

160 personer søger om optagelse på uddannelsen som APRON-flyveleder.

Naviair indstilles til "Årets Læreplads" af en af vores elektronikfagteknikerelever.

● December 2023

Ny politisk aftale om grøn luftfart medfører, at Naviair får dækket omkostningerne til varetagelsen af interne flyvninger i Grønland og afgiftsfritagne flyvninger i dansk luftrum, og derudover er der i aftalen afsat midler til droneområdet.

● September 2023

Naviair oplever rekordstor interesse for flyvelederuddannelsen, da 770 personer søger om optagelse på uddannelsen.

Arrangementet "Girls In Aviation" afholdes for første gang på dansk jord i Billund Lufthavn. Naviair deltager med tre kvindelige ansatte – to teknikere og en flyveleder, som fortæller om deres job i Naviair.

● November 2023

COOPANS alliancepartnerne, herunder Naviair, indgår en aftale med Europa-Kommissionen om projekt EXODUS, der i perioden fra 2024-2026 skal opbygge viden om virtualisering og cybersikkerhed i forbindelse med næste generations ATM-system. Med projektet følger 34,3 mio. euro i støtte fra EU. Naviair tildeles samtidig rollen som PMO for projekt EXODUS af COOPANS.

Hoved- og nøgletal

Naviairs økonomiske udvikling siden 1. januar 2019 kan beskrives ved disse hoved- og nøgletal:

	KONCERN					MODERVIRKSOMHED				
	2023	2022	2021	2020	2019	2023	2022	2021	2020	2019
<i>(Mio. DKK)</i>										
Resultat										
Nettoomsætning	1.036,7	960,5	884,3	957,2	937,2	1.036,7	960,6	884,3	957,2	937,3
Driftsresultat	35,1	53,4	5,4	-12,0	39,6	35,2	53,7	5,5	-11,9	39,9
Resultat af finansielle poster	-10,5	-10,6	-8,7	-41,0	1,5	-9,9	-11,0	-4,1	-63,1	-3,2
Årets resultat	20,6	34,5	-2,2	-47,0	37,4	19,6	32,8	1,1	-70,5	31,5
Balance										
Anlægsaktiver	1.275,4	1.285,3	1.298,3	1.329,3	1.399,1	1.112,2	1.124,5	1.142,5	1.174,8	1.271,5
Omsætningsaktiver	1.216,0	1.140,4	1.018,2	584,4	480,6	1.366,7	1.283,8	1.154,4	713,8	603,1
Balancesum	2.491,4	2.425,7	2.316,5	1.913,6	1.879,7	2.478,9	2.408,2	2.296,9	1.888,7	1.874,6
Rentebærende gæld	953,7	940,0	829,7	431,1	200,0	953,7	940,0	829,7	431,1	200,0
- heraf ansvarlig lånekapital	200,0	200,0	200,0	200,0	200,0	200,0	200,0	200,0	200,0	200,0
Egenkapital	1.131,1	1.114,9	1.082,8	1.085,5	1.134,6	1.112,7	1.093,0	1.060,3	1.059,1	1.129,6
Pengestrømme										
Pengestrømme fra:										
- driftsaktivitet	82,9	4,6	-286,9	-301,0	140,5	82,9	4,9	-286,8	-297,0	147,3
- investeringsaktivitet	-108,5	-100,7	-82,4	76,5	-162,3	-108,5	-100,7	-82,4	76,5	-162,3
- finansieringsaktivitet	25,1	75,1	398,8	175,0	-	25,1	75,1	398,8	175,0	-
Årets investeringer i materielle anlægsaktiver	91,0	-81,4	-60,1	-47,6	-73,5	91,0	-81,4	-60,1	-47,6	-73,5
Årets forskydning i likvider	-0,4	-21,0	29,4	-49,4	-21,9	-0,4	-20,7	29,5	-45,4	-15,0
Likvider ved årets udgang	18,4	18,8	39,8	10,4	59,8	18,3	18,7	39,4	9,9	55,3
Gennemsnitligt antal medarbejdere	620	603	613	627	630	620	603	613	627	630
Nøgletal i %										
Overskudsgrad	3,4	5,6	0,6	-1,3	4,2	3,4	5,6	0,6	-1,2	4,3
Afkastningsgrad	1,4	2,2	0,2	-0,6	2,1	1,4	2,2	0,2	-0,6	2,1
Soliditetsgrad ekskl. ansvarlig lånekapital	45,4	46,0	46,7	56,7	60,4	44,9	45,4	46,2	56,1	60,3
Soliditetsgrad inkl. ansvarlig lånekapital	53,4	54,2	55,4	67,2	71,0	53,0	53,7	54,9	66,7	70,9
Forrentning af egenkapital	1,8	3,1	-0,2	-4,2	3,3	1,8	3,0	0,1	-6,4	2,8
Øvrige nøgletal										
Gearing	5,1	4,4	5,2	2,3	-0,4	5,1	4,4	5,2	2,3	-0,4
Rentedækningsgrad	6,1	8,4	10,3	5,4	8,5	6,4	8,7	10,9	5,8	8,9

Hoved- og nøgletal er defineret og beregnet i overensstemmelse med Finansforeningens vejledning.

Overskudsgrad:

$\frac{\text{Driftsresultat} \times 100}{\text{Nettoomsætning}}$

Afkastningsgrad:

$\frac{\text{Driftsresultat} \times 100}{\text{Samlede aktiver}}$

Soliditetsgrad:

$\frac{\text{Egenkapital ultimo} \times 100}{\text{Samlede aktiver}}$

Forrentning af egenkapital:

$\frac{\text{Årets resultat} \times 100}{\text{Gennemsnitlig egenkapital}}$

Gearing:

$\frac{\text{Nettorentebærende gæld (ekskl. ansvarlig lånekapital)}}{\text{EBITDA (Driftsresultat + Af- og nedskrivninger)}}$

Rentedækningsgrad:

$\frac{\text{EBITDA} + \text{Renteindtægter}}{\text{Renteomkostninger}}$

Udvikling i aktiviteter og økonomiske forhold

Naviar aflægger årsrapport for både koncern og modervirksomhed. I årsrapporten kommenteres som udgangspunkt alene på koncernens regnskabstal. Den primære forskel mellem koncern og modervirksomhed er, at kapitalandele i associerede virksomheder indregnes til kostpris i modervirksomheden og efter indre værdis metode i koncernen.

Årets resultat

Årets resultat blev et overskud på 20,6 mio. kr. efter skat mod et overskud på 34,5 mio. kr. i 2022.

I halvårsrapporten for første halvår 2023 var forventningen til årets resultat et underskud i størrelsesordenen 20-30 mio. kr. i 2023. Det forventede underskud skyldtes særligt aftalen med flyveledernes faglige organisation, DATCA. Aftalen har medført en forøgelse af personaleomkostningerne i 2023 på ca. 60 mio. kr., som er allokert til honorering af ekstrainsats i form af køb af ekstravagter, fastholdelsesbonus samt resultatlø, som på sigt øger produktiviteten.

Når årets resultat blev et overskud på 20,6 mio. kr. efter skat, skyldes det særligt, at Naviar i forbindelse med den politiske aftale om grøn luftfart i december 2023 får dækket omkostningerne til varetagelsen af interne flyvninger i Grønland og afgiftsfritagne flyvninger i dansk luftrum. De to områder har været underfinansierede de seneste år. Dertil kommer, at driftsomkostningerne har været lavere end forventet grundet omkostningstilbageholdenhed.

Med den politiske aftale er der afsat midler, der dækker Naviars akkumulerede underskud til de underfinansierede områder og øger finansieringen af opgavevaretagelsen frem til 2030. Den politiske aftale får en regnskabsmæssig effekt i 2023 på 38,4 mio. kr. før skat.

Indtægtsniveauet er positivt påvirket af et højere trafikniveau end i 2022 og en forøgelse af bevillingen på de statsfinansierede områder. Årets resultat og indtægter er positivt påvirket af regulering af over-/underdækning af afgifter på 65,7 mio. kr.

Resultatet anses som tilfredsstillende.

Reguleringsmæssige over-/underdækninger

Rammerne for Naviars økonomi er fastlagt på EU-niveau i en såkaldt præstationsordning.

Præstationsordningen indeholder bestemmelser om efterregulering af Naviars indtægter i fremtidige års rater. Indtægterne reguleres i tilfælde, hvor indtægterne fra de opkrævede rater afviger fra det forudsatte på tidspunktet for fastsættelse af raterne f.eks. med hensyn til trafik, inflation, ubalancer fra tidligere år mv. Reguleringen kan både medføre, at Naviar skal tilbagebetale for høje opkrævede rater til kunderne gennem nedsættelse af raterne fremadrettet, f.eks. hvis trafikken har været højere end forudsat. Eller at Naviar har et tilgodehavende fra kunderne, som opkræves fremadrettet via raterne, hvis trafikken har været lavere end forudsat.

Aktuelt har Naviar et stort tilgodehavende fra kunderne, som følge af lav trafik under COVID-19-krisen og inflation de senere år.

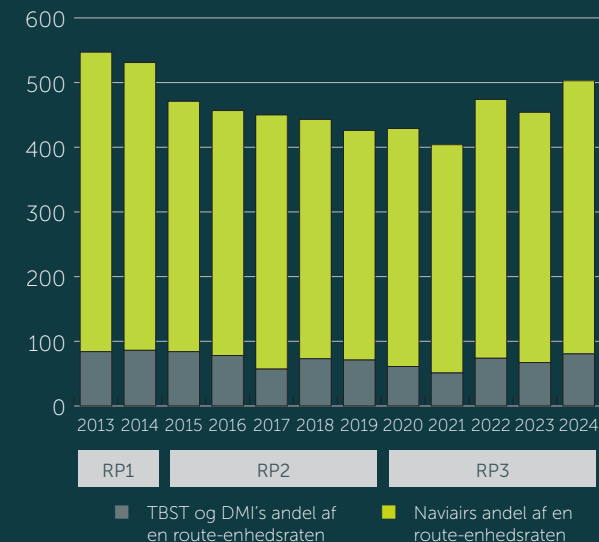
Enhedsrater

Naviars primære indtægter opkræves fra luftfartsselskaberne som en rate per serviceenhed (enhedsrater). Enhedsraterne fastsættes for henholdsvis en route og start- og landingsafgifter i Københavns Lufthavn og Billund lufthavn. Raterne fastsættes ud fra Naviars omkostninger til de enkelte tjenester. Det antal serviceenheder, som de enkelte luftfartsselskaber skal betale for, beregnes ud fra vægten samt den fløjne distance for de fly, der flyver i dansk luftrum.

I 2023 udgjorde en route-enhedsraten for dansk luftrum 454,03 kr. per serviceenhed. Naviars andel af enhedsraten udgjorde 386,94 kr. pr. serviceenhed.

For start- og landingsafgifter i Københavns Lufthavn udgjorde enhedsraten 1.254,88 kr. pr. serviceenhed. Naviars andel af enhedsraten udgjorde 1.245,83 kr. pr. serviceenhed.

Enhedsrate, En route (DKK)

Enhedsrate, TNC København (DKK)

Trafik

I 2023 steg antallet af kontrollerede operationer i dansk luftrum med 10,8 pct. til 559.079 mod 504.639 i 2022 eller svarende til 83,5 pct. af 2019 (669.375). Målt i serviceenheder var stigningen i 2023 på 13,7 pct. i forhold til 2022.

I Københavns Lufthavn var antallet af starter og landinger på 227.333 i 2023 mod 202.210 i 2022 svarende til 86,3 pct. af 2019 (263.434).

Antallet af serviceenheder i TNC København steg med 13,8 pct. i 2023 i forhold til 2022.

I Billund Lufthavn steg antallet af starter og landinger i 2023 med 2,6 pct. til 40.480 operationer mod 39.439 operationer i 2022 eller svarende til 87,8 pct. i forhold til 2019 (46.120).

Indenrigsflyvninger opgjort i antal operationer var stadig under 2019-niveau med et fald på 4,6 pct. fra 2022 til 2023 svarende til 83,9 pct. af 2019.

I dansk luftrum, som Naviair har ansvaret for, var den gennemsnitlige en route-forsinkelse på 0,10 minutter pr. operation, hvilket svarer til 56.061 minutters forsinkelse. Den maksimalt accepterede gennemsnitlige forsinkelse er på 0,06 minutter pr. operation, hvilket svarer til 34.200 minutter.

I Københavns Lufthavn har niveauet for forsinkelser været ekstraordinært højt grundet manglende flyvelederressourcer – særligt i foråret og første del af sommeren 2023 til stor gene for passagerer og selskaber i sektoren. Den gennemsnitlige forsinkelse i 2023 har været på 3,09

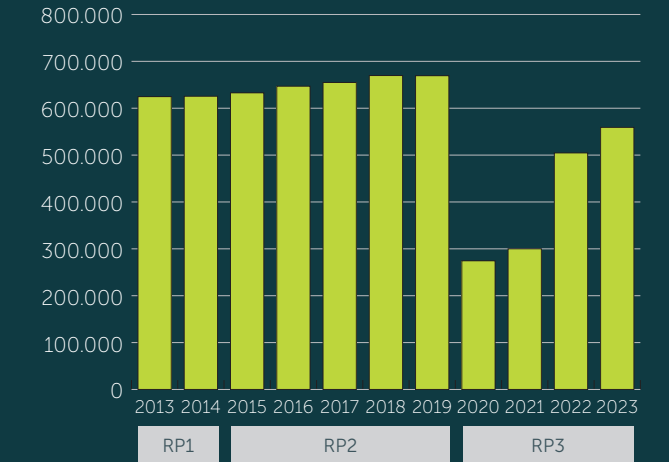
minutter pr. landing, hvilket svarer til 351.022 minutter. Den maksimalt accepterede gennemsnitlige forsinkelse er på 0,10 minutter pr. landing, hvilket svarer til 11.371 minutter. Naviair og flyveledernes fagforening, DATCA, indgik i juni en aftale, som har stabiliseret driften.

Præstationsordningen indeholder en bestemmelse om bod ved manglende opfyldelse af kapacitetsmålene. Med den manglende målopfyldelse af kapacitetsmålet for Københavns Lufthavn følger en bod på ca. 0,9 mio. kr., som skal betales tilbage til brugerne. Den manglende opfyldelse af målet for en route ligger under tærsklen for udløsning af bod og udløser dermed ikke en bod.

Naviair bliver målt på, hvor stor omvej et fly flyver i forhold til den direkte rute. Målet er at 98,86 pct. af alle fly flyver den mest direkte rute uden omvej. Da der allerede i 2011 er implementeret "Free Route Airspace" i dansk luftrum, afvikler Naviair flytrafikken, så 98,56 pct. af alle fly flyver den mest direkte rute uden omvej. Målet om at 98,86 pct. af alle fly flyver den mest direkte rute uden omvej er dermed ikke overholdt, om end Naviair ligger i top 3 sammen med Norge (98,71) og Irland (98,56) blandt EUROCONTROLs 41 medlemslande. Den manglende målopfyldelse skal ses i sammenhæng med Naviairs driftsudfordringer i Københavns Lufthavn i foråret og sommeren 2023, hvor trafikken blev afviklet med brug af bl.a. "holding", hvor fly, der allerede er i luften, holdes i luften. Det har således medført en ekstra distance for flyene, at der er sket en stigning i den tid, som flyene har tilbragt i "holding" omkring Københavns Lufthavn.

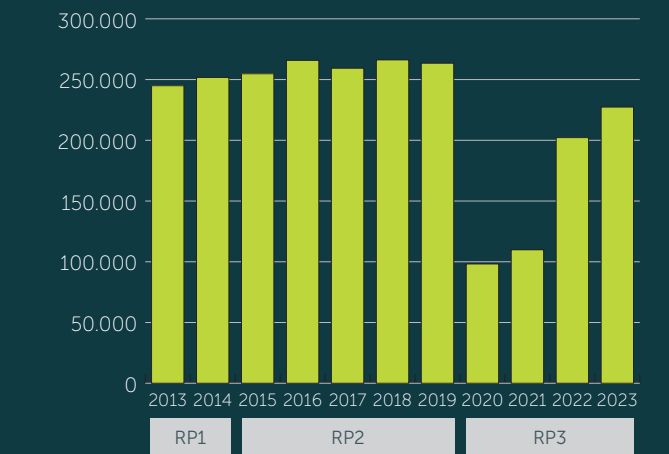
Operationer, En route

En route-operationer, dansk luftrum

Operationer, TNC København

Starter og landinger, Københavns Lufthavn

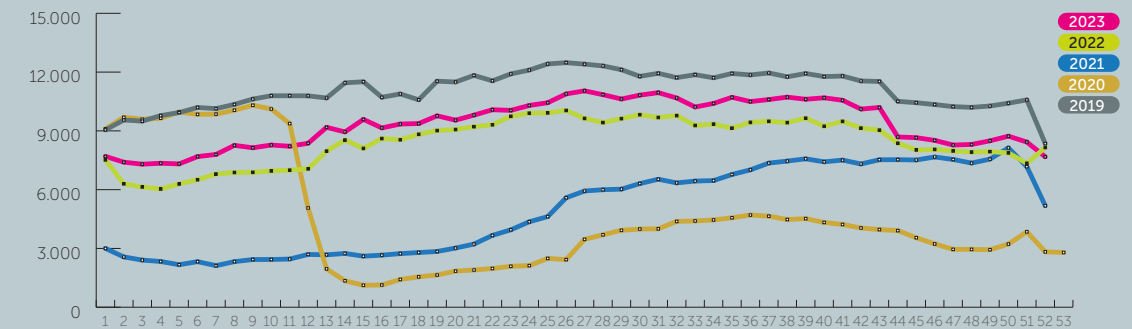

575 ton

Det tungeste fly i dansk luftrum i 2023 var en Airbus A-388 med en MTOW på 575 ton

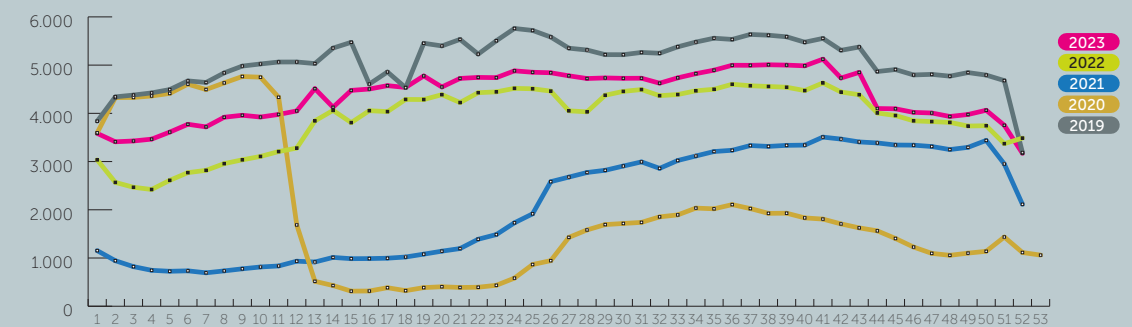
En route (ACC) - Operationer kontrolleret af kontrolcentralen

Ugentlige operationer

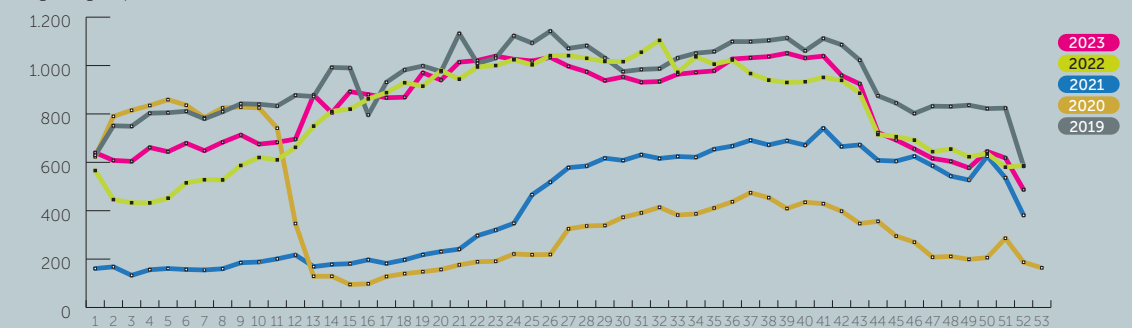
København, Kastrup - Operationer kontrolleret af tårnet i København

Ugentlige operationer

Billund - Operationer kontrolleret af tårnet i Billund

Ugentlige operationer

Ordinære driftsindtægter

Nettoomsætningen, som udgør indtægterne fra Naviairs aktivitetsområder, var i 2023 på 1.036,7 mio. kr. mod 960,5 mio. kr. i 2022.

Som reglerne er, indtægtsføres underdækningen i 2023, selvom Naviair først kan begynde at opkræve nogle af de 65,7 mio. kr. hos luftfartsselskaberne fra 2024 og syv år frem i form af stigning i enhedsraterne.

Andre eksterne omkostninger

Andre eksterne omkostninger udgjorde 232,7 mio. kr. i 2023 mod 216,2 mio. kr. i 2022.

Personaleomkostninger

Personaleomkostningerne udgjorde 681,6 mio. kr. i 2023 mod 606,4 mio. kr. i 2022. De samlede personaleomkostninger er dermed steget med 75,2 mio. kr. Stigningen skyldes særligt udgifter til den aftale, som Naviair og flyveledernes fagforening, DATCA, indgik i sommeren 2023.

I 2023 var det gennemsnitlige antal medarbejdere 620 mod 603 i 2022. Ultimo 2023 var der 625 fuldtids-beskæftigede i Naviair.

Afskrivninger

Af- og nedskrivninger udgjorde 110,2 mio. kr. i 2023 mod 109,4 mio. kr. i 2022. Investeringerne i immaterielle og materielle anlægsaktiviteter udgjorde 108,5 mio. kr. i 2023, hvilket er 7,7 mio. kr. mere end i 2022.

Balance

Naviairs balancesum udgjorde 2.491,4 mio. kr. pr. 31. december 2023 mod 2.425,7 mio. kr. pr. 31. december 2022. Stigningen skyldes primært en stigning i underdækningen på samlet 65,7 mio. kr.

Det fortsat lave niveau i flytrafikken i 2023 medførte tilsvarende lave realiserede indtægter. Ifølge aftalen om "Exceptional Measures" vedtaget på Appeal Committee får Naviair dækning for de faktiske omkostninger under nogle givne forudsætninger. På den baggrund må Naviair opkræve en del af de faktiske omkostninger i 2023 hos luftfartsselskaberne gennem forhøjede enhedsrater over en syv-årig periode fra og med 2024. Naviairs over-/underdækning reguleres årligt.

Naviairs egenkapital var pr. 31. december 2023 på 1.131,1 mio. kr., hvoraf 600 mio. kr. er ansvarlig kapital, 496 mio. kr. er overført resultat, og 35,1 mio. kr. er reserve for nettoopskrivningen efter indre værdis metode.

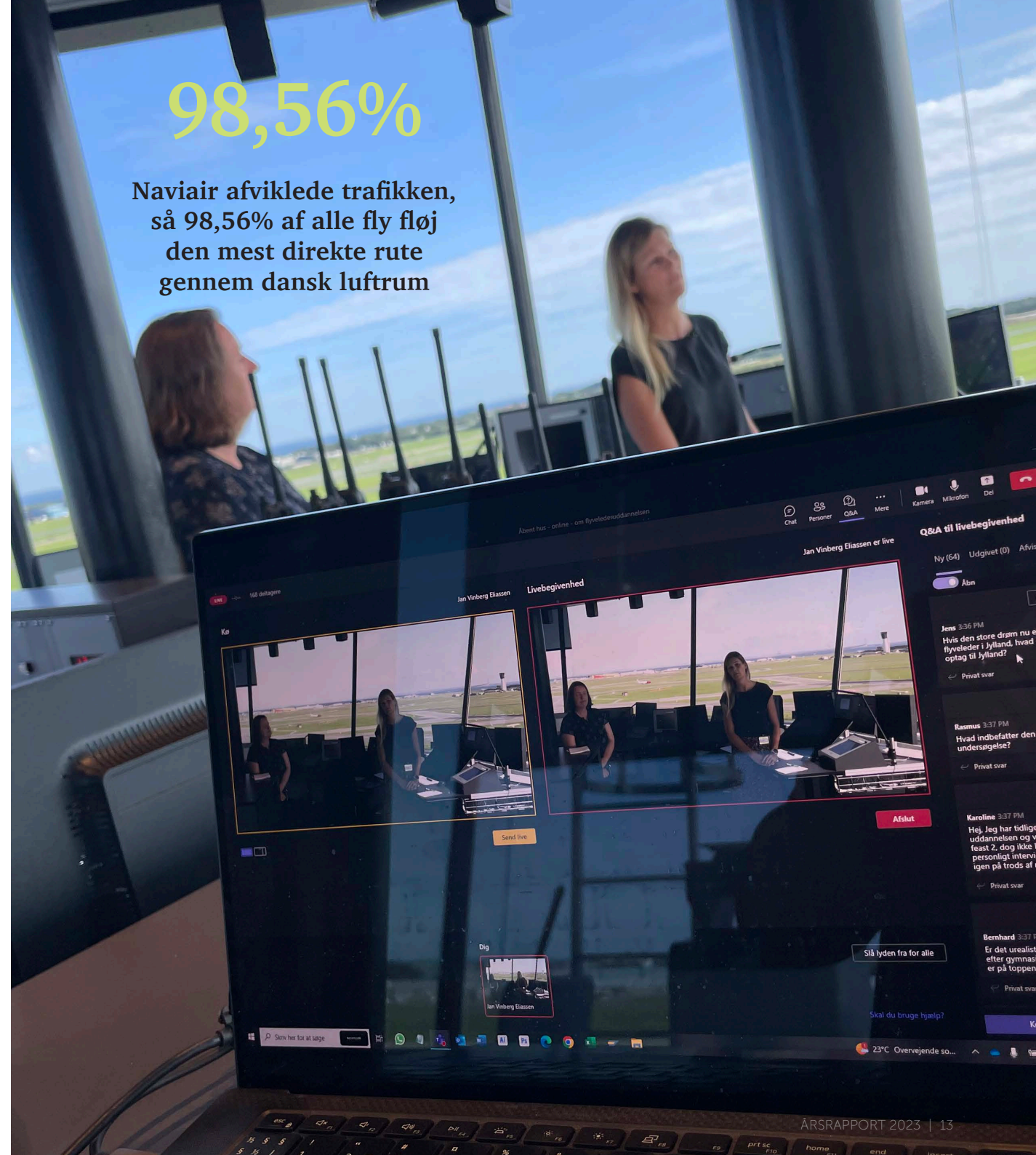
Pr. 31. december 2023 var der en restgæld på 200 mio. kr. af det ansvarlige lån, som Naviair fik ved etableringen som selvstændig offentlig virksomhed i 2010. Det ansvarlige lån er indgået på betingelser, der betyder, at lånet til enhver tid kan anses for egenkapital eller kapital sidestillet hermed.

Årets positive pengestrøm vedrørende drift udgjorde 82,9 mio. kr. Likviditeten er faldet med 0,4 mio. kr. Lånefaciliteten på samlet 1,4 mia. kr. sikrer tilstrækkelig likviditet til at opretholde driften i 2024.

Soliditetsgrad inklusiv ansvarlig lånekapital udgør 53,4 pct.

98,56%

Naviair afviklede trafikken, så 98,56% af alle fly fløj den mest direkte rute gennem dansk luftrum

Modervirksomhedens resultat opdelt på costbaser

De to største costbaser, "en route - Danmark" og "TNC København" er reguleret i henhold til Europa-Kommis-sionens gennemførelsesforordning nr. 2019/317 af 11. februar 2019 om oprettelse af en præstations- og afgifts-ordning for det fælles europæiske luftrum. I henhold til ovennævnte forordning er Naviair forpligtet til at fordele sine indtægter og omkostninger på costbaser. Omkost-ningerne fordeles ved en direkte fordeling til costbaserne – blandt andet gennem tidsregistrering på arbejdsop-gaver eller via fordelingsnøgler.

COSTBASEREGNSKAB 2023 (DKK 1.000)	En route Danmark	En route Intern Grønland	En route Nord- atlanten	TNC København	Øvrige	I alt
Nettoomsætning inkl. regule- ring af over-/underdækning	673.118	52.520	30.699	190.983	89.421	1.036.741
Andre eksterne omkostninger	-138.570	-19.999	-19.274	-33.976	-20.847	-232.666
Personaleomkostninger fratruk- ket arbejde udført for egen reg- ning og opført under aktiver	-440.273	-8.590	-8.324	-127.998	-73.466	-658.651
EBITDA	94.275	23.931	3.101	29.009	-4.892	145.424
Af- og nedskrivninger	-86.551	-2.482	-5.219	-14.476	-1.521	-110.249
EBIT	7.724	21.449	-2.118	14.533	-6.413	35.175
Finansielle poster	-11.423	-246	-385	-1.755	3.862	-9.947
Resultat før skat	-3.699	21.203	-2.503	12.778	-2.551	25.228

Præstationsordningen

Siden 2012 har Naviair været underlagt den europæiske præstationsordning. Præstationsordningen udspringer af Single European Sky-lovgivningen, hvor EU både vil sikre en mere effektiv udnyttelse af luftrummet over Europa og tilstrækkelig kapacitet i luftrummet til den stigende lufttrafik. Samtidig er det målet at nedbringe CO₂-udledningen og udgifterne til luftfartstjenester.

Præstationsordningen er juridisk bindende for EU-medlemsstaterne. Danmark – og dermed Naviair – bliver målt på de resultater, der præsteres.

Kunder

Naviair er i løbende dialog med kunderne om deres behov og forventninger, så der kan ydes den bedst mulige service. Der afholdes kundemøder med lufthavne, luftfartsselskaber og Forsvaret blandt andet for at sikre, at der er tilfredshed med det operative samarbejde og Naviairs service.

I 2023 var Naviairs fem største en route-kunder:

- SAS
- Norwegian
- Ryanair
- KLM
- Lufthansa

I 2023 var Naviairs fem største kunder inden for tårnkontrolltjeneste i Københavns Lufthavn:

- SAS
- Norwegian
- Ryanair
- Lufthansa
- EasyJet

Fra København udføres AIS (Aeronautical Information Service), som omfatter aeronautiske publikationer for Danmark, Grønland og Færøerne. Naviair publicerer

AIP'er (Aeronautical Information Publications) for alle tre områder samt VFG (Visual Flight Guide) for Danmark.

Desuden udgiver Naviair AIC'er (Aeronautical Information Circulars), Supplementer og NOTAMs. I 2021 var der cirka 1.400 kunder, som abonnerede på nyhedsbrev om Naviairs publikationer.

Selskaber, hvor Naviair er medejer

Naviair indgår i ejerkredsen i selskaberne Aireon og Entry Point North.

Aireon

Aireon er et amerikansk selskab, hvis forretningsstrategi er baseret på salg af satellitbaseret trafikovervågningsdata først og fremmest til lufttrafikstyringsselskaberne og sekundært til blandt andre luftfartsselskaber og flyhandlingselskaber.

Naviair er blandt partnerne i Aireon med en ejerandel på 4,13 pct. De øvrige ejere er det amerikanske telekommunikationsselskab Iridium Satellite LLC (39,51 pct.) samt lufttrafikstyringsselskaberne NAV Canada (35,01 pct.), italienske ENAV (8,61 pct.), AirNav Ireland (4,13 pct.) og engelske NATS (8,61 pct.).

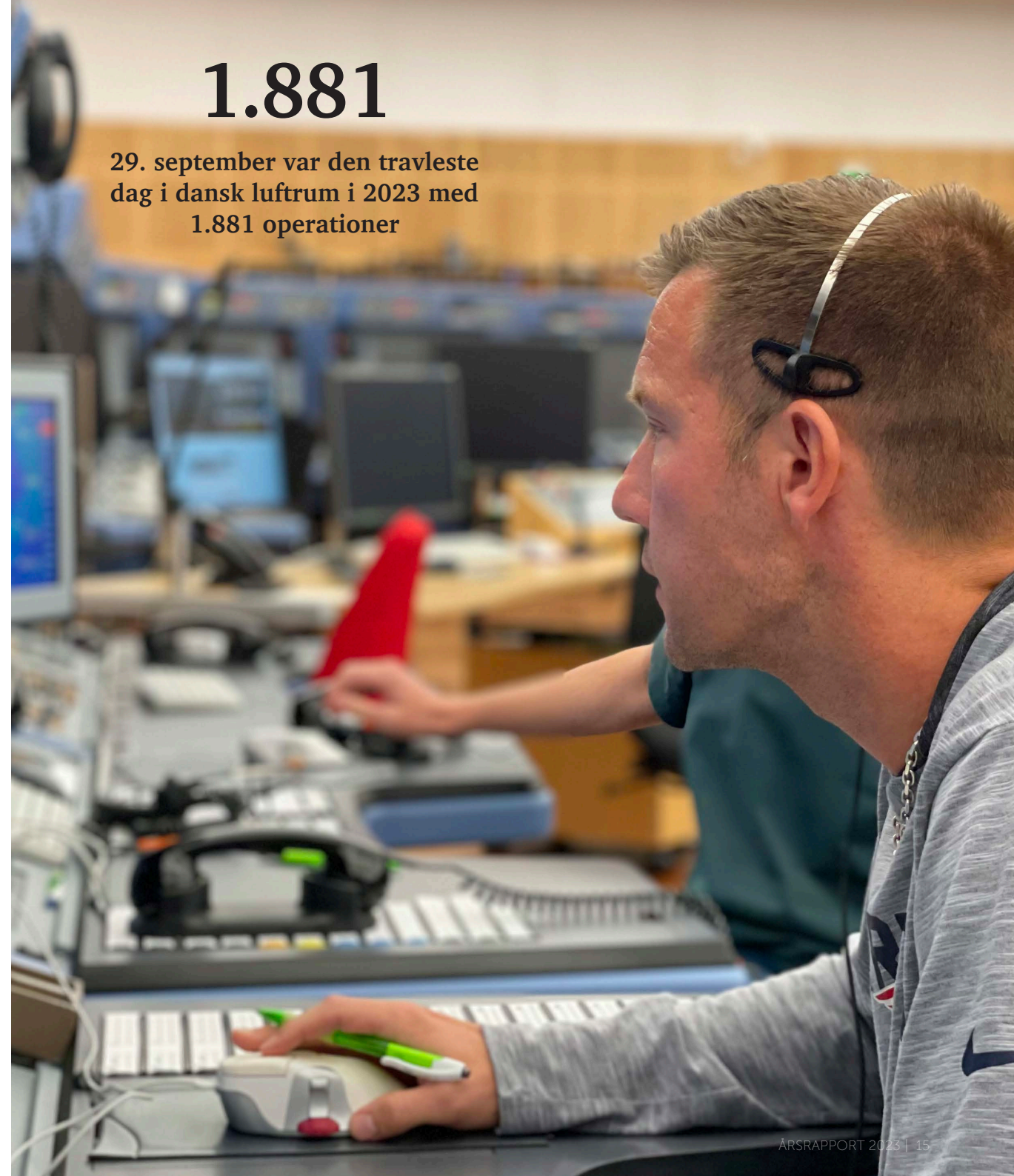
Entry Point North

Air Traffic Service-akademiet Entry Point North blev oprettet i 2006 og tilbyder ATM-uddannelse og -træning, herunder uddannelse af flyveledere.

Entry Point North ejes i fællesskab af Naviair, AirNav Ireland og svenske LFV. Siden oprettelsen har akademiet leveret ydelser til forskellige kunder fra flere end 50 lande.

1.881

29. september var den travleste dag i dansk luftrum i 2023 med 1.881 operationer

Større projekter

Silaannarput (Grønlands-projektet)

Naviair er af Transportministeriet blevet anmodet om at undersøge muligheder og konsekvenser ved, at Kongeriget overtager kontrollen med det øvre luftrum i Grønland i 2031. Kontrollen med det øvre luftrum i Grønland varetages i dag af Island og Canada.

Som led i dette arbejde har Naviair igangsat et forprojekt, der afklarer muligheder og konsekvenser ved overtagelse af kontrollen af det øvre grønlandske luftrum, samt hvordan opgaven vil kunne løses. I den forbindelse afklares en række centrale parametre, herunder mulig tidsplan, økonomi, organisering og risici.

Opgraderet Air Traffic Management-system (ATM-system)

ATM-systemet er et centralt redskab til flyveledelse, der blandt andet viser information om flyenes position og hastighed. Danmark samarbejder med fem andre lande om det nuværende ATM-system (COOPANS-ATM) i COOPANS-samarbejdet med selskabet Thales som leverandør. Status på det nuværende system er, at det forventes end-of-life i 2030, og at en ekstern konsulentvirksomhed har vurderet, at det er risikofyldt at lave en række systemopdateringer påkrævet af EU-lovgivning i slut-2020'erne. Der er derfor behov for investering i et opgraderet ATM-system. Naviair har i 2023 analyseret mulige veje frem.

RP4

Naviair er omfattet af EU's præstationsordning gældende for lufttrafiktjenester. Gennem præstationsordningen sættes mål for Naviair på områderne sikkerhed, miljø, kapacitet og omkostningseffektivitet. Derudover fastsættes indtægtsgrundlaget for Naviair for fem-årige perioder – såkaldte referenceperioder. Aktuelt pågår forberedelse til den fjerde referenceperiode, RP4, som gælder for 2025-2029. Mål og indtægtsgrundlag for RP4 fastsættes af Europa-Kommissionen i dialog med medlemsstaterne og brugerne på baggrund af indmeldte forventede omkostningsniveauer fra lufttrafikstyringselskaberne.

Som led i RP4-processen skulle alle lande indmelde foreløbigt forventede omkostninger for 2025-2029 til Europa-Kommissionen. Naviair har i juni 2023 indmeldt et foreløbigt forventet omkostningsniveau for 2025-2029 til Trafikstyrelsen med henblik på videre indmelding til Europa-Kommissionen, hvori der forudsættes en mere robust organisation.

Internationale partnerskaber

Luftfart og lufttrafikstyring kræver i sagens natur et godt samarbejde på tværs af landegrænser. Et godt internationalt samarbejde er en forudsætning for, at Naviair kan løse opgaverne optimalt og leve op til ansvaret for at sørge for den optimale mobilitet og tilgængelighed i dansk luftrum. Derfor prioriterer Naviair internationale relationer højt og indgår i en række internationale samarbejder.

Gennem det internationale samarbejde opnår Naviair både indflydelse på den internationale udvikling i luftfartsbranchen og medvirker til at effektivisere, harmonisere og udvikle alle områder af lufttrafikstyringen. Naviair er sammen med en række partnere i spidsen for den europæiske indsats for at sikre international fremdrift inden for både det operative område, det tekniske område og uddannelsesområdet. Indsatsen understøtter målsætningen om konstant at være blandt de bedste præsterende lufttrafikstyringsselskaber og samtidig opfylde kravene i EU's Single European Sky-program.

COOPANS

(Cooperation of air navigation service providers)

COOPANS er et internationalt samarbejde mellem Navi-air, AirNav Ireland, LfV, Austro Control, Croatia Control og NAV Portugal. COOPANS-partnerne arbejder som de første for i fællesskab at standardisere og harmonisere det tekniske udstyr til afvikling af lufttrafikstyring, og har siden 2015 haft fuld harmonisering af lufttrafikstyringssystemer i deres kontrolcentraler.

Det anslås, at systemudviklingsomkostninger reduceres betydeligt i forhold til de omkostninger, hver enkelt partner ville have ved hver især at skulle udvikle teknikken. Hertil kommer besparelser på driftsomkostningerne, som opnås gennem fælles arbejdskoncepter og udveksling af erfaringer.

COOPANS-samarbejdet inkluderer en fælles tilgang til og deltagelse i Single European Sky ATM Research programme (SESAR). SESAR er EU's forsknings- og

udviklingsprogram, der skal modernisere det europæiske lufttrafikstyringssystem. Det vil sige, at SESAR er den teknologiske tilgang til at afprøve og finde løsninger, som kan indfri Single European Sky-målene.

Programmet styres af SESAR Joint Undertaking og har kørt siden godkendelsen af den første version af den europæiske ATM Master Plan i 2009.

COOPANS-samarbejdet har både en størrelse og ressourcer til at kunne etablere en fælles holdning og hjælpe hinanden med at være opdateret på seneste krav og forhold, der er på vej – og til at kunne påvirke COOPANS-samarbejdets europæiske omgivelser.

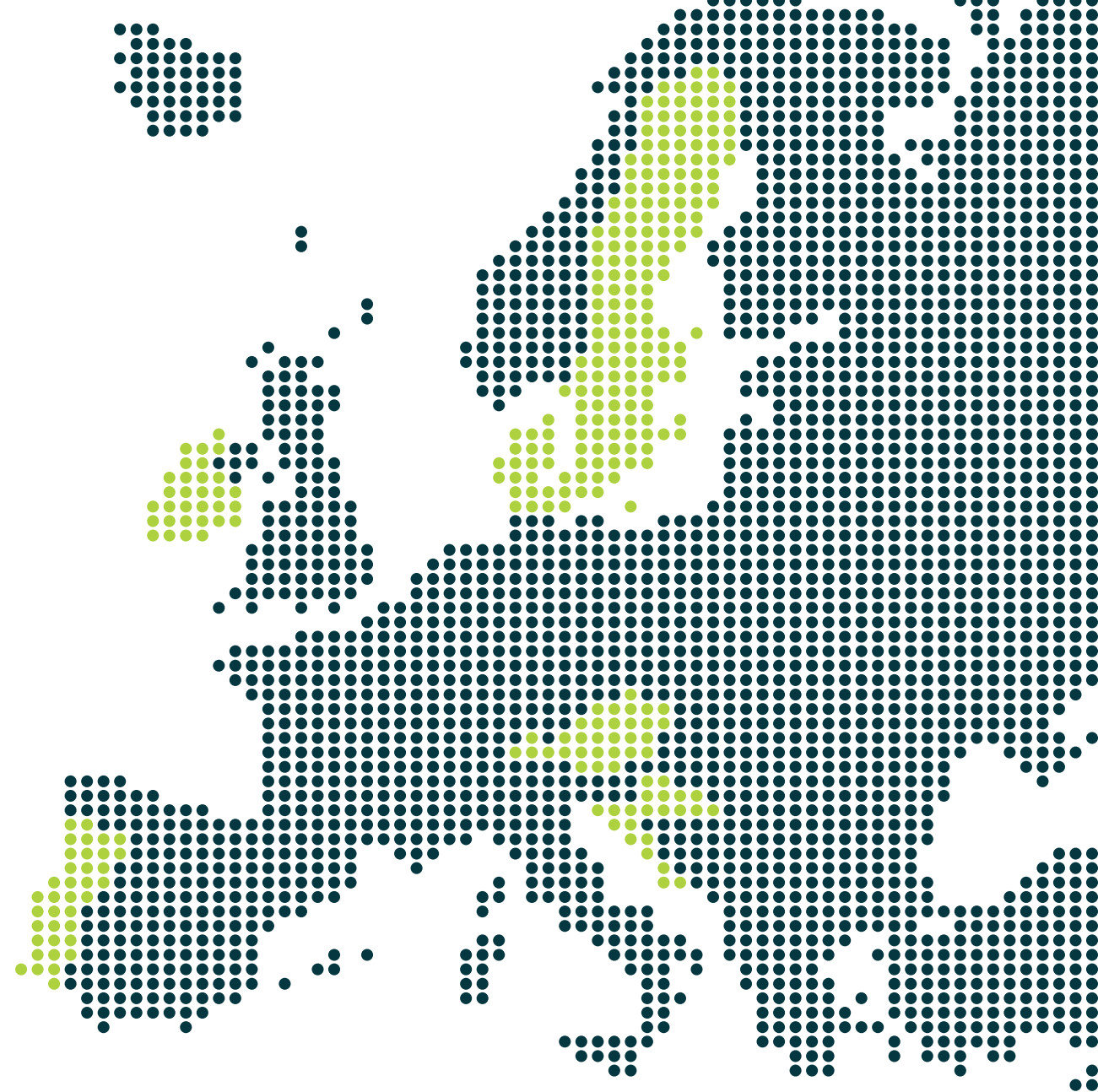
Samarbejde om det fælles dansk-svenske luftrum

Siden 2009 har Naviair samarbejdet med svenske LfV om en route-trafikafviklingen i det fælles dansk-svenske luftrum. Samarbejdet medfører blandt andet betydelige besparelser gennem tegning af fælles forsikringer.

Borealis

Allerede i 2011 indførte Naviair sammen med LfV frit valg af flyvevej, så luftfartsselskaberne har mulighed for selv at bestemme deres flyvevej gennem luftrummet i det dansk-svenske luftrum. I Borealis samarbejdes med otte nordeuropæiske lufttrafikstyringsselskaber på at udvide det frie valg af flyvevej til hele det nordeuropæiske område. Frit valg af flyvevej giver luftfartsselskaberne bedre mulighed for at optimere deres flyveveje, så de får den korteste flyvetid og mindst muligt brændstofforbrug.

I tillæg til frit valg af flyvevej har Borealis fokus på yderligere miljøtiltag til gavn for luftfarten og samfundet som helhed. Udover de operativt fokuserede projekter, kan Borealis igangsætte mindre projekter af interesse for to eller flere af parterne, hvilket i øjeblikket er fokuseret på implementeringen af de nye fælleseuropæiske regler for cybersikkerhed og brug af droner i luftrummet.

De seks partnere i COOPANS-samarbejdet er Naviair (Danmark), AirNav Ireland (Irland), LfV (Sverige), Austro Control (Østrig), Croatia Control (Kroatien) og NAV Portugal (Portugal).

Redegørelse for samfundsansvar

I denne rapport redegøres efter årsregnskabslovens (ÅRL) § 99 b for virksomhedens politik for at øge andelen af det underrepræsenterede køn i ledelsen, herunder måltal herfor.

I Naviairs bæredygtighedsrapport for 2023 fremgår redegørelse for samfundsansvar, jf. ÅRL § 99 a, samt redegørelsen for politik for mangfoldighed, jf. ÅRL § 107 d. I bæredygtighedsrapporten redegøres for, hvordan Naviair i 2023 har arbejdet med de ikke-finansielle forretningsmål, og hvilke resultater der er opnået i årets løb. For en uddybende, kvantificeret beskrivelse af resultater opnået i 2023 henvises til bæredygtighedsrapporten. Læs mere på www.naviair.dk/ar.

Måltal og politikker for den kønsmæssige sammensætning af ledelsen

Naviair er forpligtet til at redegøre for virksomhedens politik for at øge andelen af det underrepræsenterede køn i ledelsen, opstille måltal herfor samt redegøre for de væsentligste handlinger, som virksomheden har foretaget i regnskabsåret for at nå måltallet og omsætte sin politik til handling.

Naviairs øverste ledelsesorgan (bestyrelsen) er sammensat med en ligelig kønsfordeling, hvad angår de medlemmer, der er udpeget af Naviairs ejer, Transportministeriet. Det vil sige, at der er 50 pct. kvinder og 50 pct. mænd.

For så vidt angår den kønslige sammensætning i ledelsen, har Naviair fastsat en politik for at øge andelen af det underrepræsenterede køn i selskabets ledelse i politik for samfundsansvar. Fremadrettet er det intentionen, at Naviair skal have en selvstændig politik for køn og mangfoldighed. Politikken forventes godkendt i 2024.

Naviair har vedtaget måltal for andel af det underrepræsenterede køn i Naviairs øvrige ledelsesniveauer (ledelsesniveau 1 og 2). Målet er, at Naviair har mindst 40 pct. af det underrepræsenterede køn i ledelsen på ledelsesniveau 1 og 2 i 2030. Delmålet er, at Naviair i 2026 har mindst 30 pct. af det underrepræsenterede køn på ledelsesniveau 1 og 2.

På Naviairs ledelsesniveau 1 og 2 er kvinder i 2023 det underrepræsenterede køn. Ledelsen består af 13 personer, hvoraf tre er kvinder, hvilket vil sige, at der er ca. 23 pct. kvinder i ledelsen på niveau 1 og 2.

For den samlede ledelse i Naviair er 14 ud af 57 ledere kvinder svarende til 25 pct. Naviairs ambition om at øge andelen af kvinder i ledelsen gælder ligeledes den samlede ledelse.

	2023
Øverste ledelsesorgan (bestyrelse)	
Samlet antal medlemmer (ekskl. medarbejdervalgte)	6
Underrepræsenteret køn (kvinder) i pct.	50
Måltal i pct.	40
Årstal for opfyldelse af måltal	-

	2023
Øvrige ledelsesniveauer	
• Ledelsesniveau 1 (direktion)	
• Ledelsesniveau 2 (ledere med reference til direktion)	
Samlet antal medlemmer	13
Underrepræsenteret køn (kvinder) i pct.	23
Måltal i pct.	40
Årstal for opfyldelse af måltal	2030

I 2023 har Naviair taget følgende initiativer til at fremme ligestilling mellem kønnene:

- Analyse af sprog/billedbrug i stillingsopslag for at reducere ubevidste kønsbetingede bias.
- Dialog med ledere der udvælger kandidater til samtaler med henblik på at skabe opmærksomhed på bias over for kvindelige ansøgere.
- Brug af search-virksomheder, som arbejder efter kodeks for diversitet, hvor mindst 33 pct. af de potentielle kandidater der præsenteres, er kvinder.
- Øge kendskabet til Naviair blandt kvinder ved deltagelse i "Girls in Aviation Day", som blev afholdt den 23. september 2023 i Billund Lufthavn.

I 2024 vil Naviair have fokus på ligestilling ved at fortsætte ovenstående initiativer og samtidig arbejde med såvel diversitet og ligestilling som inklusion i udviklings- og forfremmelsesmuligheder internt i Naviair.

Herunder vil Naviair arbejde for specifikt at tilbyde undervisning og træning for ledere og medarbejdere med henblik på at undgå, at bias er afgørende for kvindelige ansattes udviklings- og forfremmelsesmuligheder.

Politik for dataetik

Hovedparten af de data Naviair anvender, er operationelle data, som er underlagt detaljerede EU-krav, der allerede medvirker til at sikre en etisk korrekt behandling af data. Øvrige data, herunder persondata, som primært omfatter interne medarbejderdata, behandles allerede i henhold til databeskyttelsesreglerne og er operationaliseret gennem interne retningslinjer. I 2023 har Naviair fortsat arbejdet med etisk korrekt behandling af data og samtidig på at udforme en politik, der afspejler denne behandling, som i overvejende grad er styret af EU-regler. Politikken forventes at kunne træde i kraft i det nye år.

God selskabsledelse

Rammerne for Naviairs virksomhed er fastlagt i lov om Naviair. Med selskabets status som selvstændig offentlig virksomhed har den danske stat gennem Transportministeriet den endelige myndighed over virksomheden inden for de rammer, der er fastlagt i lovgivningen.

I Naviair tilrettelægges selskabsledelsen således, at den er tilpasset såvel lovgivningen som virksomhedens karakter. Herudover er Naviair underlagt selskabsloven, årsregnskabsloven og anden relevant lovgivning med de fornødne tilpasninger, der gælder for Naviair. Naviair er også omfattet af offentlighedsloven og forvaltningsloven.

Naviair følger statens anbefalinger for god selskabsledelse, hvor det er relevant for virksomheden. Anbefalingerne omfatter retningslinjer for styringen af statslige virksomheder, herunder krav, forventninger og anbefalinger om virksomhedsledelse. Anbefalingerne er samlet på Finansministeriets hjemmeside www.fm.dk.

Endvidere følges de anbefalinger fra Komitéen for god Selskabsledelse, der – set i lyset af Naviairs særlige virksomhedsform – er relevante for Naviair således, som de er beskrevet på www.corporategovernance.dk.

Naviair etablerede i 2020 en whistleblowerordning. Dette skete i henhold til en regeringsbeslutning og i et samarbejde med et eksternt advokatselskab, som i dag screener alle indberetninger, der kommer i whistleblower-systemet. I Naviairs whistleblowerordning kan alle medarbejdere, leverandører og kunder indberette viden eller mistanke om forhold, der er i strid med lovgivningen eller Naviairs interne regler. Oplysninger om antallet af indberetninger offentliggøres på Naviairs hjemmeside: www.naviair.dk.

Bestyrelsen varetager Naviairs overordnede og strategiske ledelse samt fører tilsyn med direktionen.

Bestyrelsens opgaver og ansvar fastlægges overordnet gennem en forretningsorden for bestyrelsen. Direktionen står for den daglige ledelse af Naviair og skal derved følge de retningslinjer og anvisninger, som bestyrelsen har angivet.

Bestyrelsen har ni medlemmer, hvoraf de seks er udpeget af transportministeren – heraf er tre kvinder og tre mænd. De øvrige tre bestyrelsesmedlemmer er medarbejdervalgte – tre mænd. Bestyrelsen besidder samlet set generelle erhvervs- og ledelsesmæssige kompetencer samt indsigt i luftfartsområdet og samfundsforhold. Der er etableret en årlig selvevalueringsprocedure for bestyrelsen. Seneste selvevaluering blev gennemført fra ultimo 2023 til primo 2024.

I henhold til Naviairs vedtægter afholdes bestyrelsesmøder mindst én gang i kvartalet. Der har i det forløbne år været afholdt ni bestyrelsesmøder.

Formandskabet for bestyrelsen holder typisk kvartalsvise møder med transportministeren og aflægger i den forbindelse en omfattende og detaljeret rapportering om virksomhedens strategiske forhold og opfølgning på virksomhedens driftsresultater m.m.

Der er udformet regnskabs- og kontrolsystemer for at sikre, at intern og ekstern finansiel rapportering giver et retvisende billede uden væsentlig fejlinformation samt at sikre valg og anvendelse af en hensigtsmæssig regnskabspraksis.

Bestyrelsen og direktionen vurderer løbende væsentlige risici og interne kontroller i forbindelse med Naviairs aktiviteter og deres eventuelle indflydelse på regnskabsaflæggelsesprocessen.

Ansvar for opretholdelsen af tilstrækkelige og effektive interne kontroller og risikostyring i forbindelse med regnskabsaflæggelsen er forankret i direktionen. Direktionen følger den økonomiske udvikling blandt andet gennem månedlige rapporteringer. Endvidere rapporterer direktionen om den økonomiske udvikling til bestyrelsen forud for hvert bestyrelsesmøde. Procedurer, regnskabsinstrukser mv. er beskrevet i Naviairs Økonomihåndbog.

Bestyrelsen overvåger regnskabsaflæggelsesprocessen, herunder blandt andet at gældende lovgivning overholdes, og at anvendt regnskabspraksis er relevant. Bestyrelsen har et internt revisionsudvalg med to medlemmer.

Naviairs videnressourcer

Naviair har et stort antal specialiserede medarbejdere inden for særligt de operative og tekniske områder. Disse medarbejdere har afgørende betydning for virksomhedens indtægtsgrundlag, da et tilstrækkeligt antal operative flyveledere og medarbejdere, der kan vedligeholde det avancerede tekniske udstyr, der bruges til flyveledelse, er en forudsætning for en stabil drift i Naviair. Der er derfor stort fokus på uddannelse og fastholdelse af medarbejderne.

Særlige risici

Naviair foretager løbende en vurdering af hvilke risici, der kan påvirke virksomheden. For at risici vurderes som høje, skal det både være sandsynligt, at området kan blive påvirket, og effekten af påvirkningen skal medføre alvorlige konsekvenser. ESG-risici behandles særskilt i bæredygtighedsrapporten.

Flytrafikken

En negativ udvikling i flytrafikken repræsenterer en høj økonomisk risiko for Naviair, da hovedindtægterne hænger direkte sammen med omfanget af en route-trafik i dansk luftrum og trafikken til og fra de lufthavne, som virksomheden betjener. Et lavere trafikniveau end forventet i 2024 i EUROCONTROLS prognose kan medføre, at Naviair lider et økonomisk tab på maksimalt op til ca. 35 mio. kr. i 2024. Et brat fald i trafikken kan også forværre likviditeten. Endvidere vil en negativ udvikling kunne medføre en risiko for, at branchens betalingsevne reduceres.

Operationelt

Det er forventningen, at driften i 2024 kan afvikles tilfredsstillende dog med risiko for mindre forsinkelser af trafikken på enkelt dage, særligt omkring weekender, helligdage og ferier i lufthavnene i København og Roskilde.

Økonomi 2025-2029

Naviairs indtægtsgrundlag for 2025-2029 fastlægges i regi af præstationsordningen forventeligt primo 2025. Der er således usikkerhed om Naviairs økonomi for 2025-2029, indtil indtægtsgrundlaget er fastlagt.

Cybersikkerhed

Naviair er omfattet af cirkulære om kritisk infrastruktur, og arbejder systematisk med at reducere og minimere risikoen for cyberangreb.

Naviairs vurdering af det aktuelle trusselsbillede for cyberangreb er, at der er en kontinuerlig risiko for forsøg på angreb på både de administrative og operative netværk. Det er dog vurderingen, at risiko for skadelig påvirkning er lav. Naviair har stor opmærksomhed på cybersikkerhed, og overvåger løbende trusselsbilledet i Naviairs Cyber- and Information Security Committee.

I 2020 blev Naviair ISO 27001-certificeret til varetagelsen af cyber- og informationssikkerhed. Ved seneste recertificering i 2023 blev gyldigheden af certificeringen genbekræftet.

Naviair har igangsat et projekt til implementering af EU's NIS-2-direktiv (Net- og informationssikkerhed, version 2), som er EU's regelsæt på cybersikkerhedsområdet. Direktivet skal implementeres i 2024.

Tekniske systemer

Naviair leverer flyvekontrol ved hjælp af tekniske systemer. Naviair har så vidt muligt sikret sig mod tekniske nedbrud gennem etablering af solide back-up systemer på alle områder. I de kommende år forventes et større antal pensioneringer på det tekniske område. Der er derfor stort ledelsesmæssigt fokus på at sikre vidensoverdragelse og rekruttere faglærte, elever og lærlinge til det tekniske område.

Forsikringer

Naviair har et forsikringsprogram, hvor forsikringsbare risici er forsikret, så eventuelle skader og ansvarspådragene handlinger ikke truer virksomheden økonomisk. Ud over lovpligtige forsikringer er der tegnet forsikring mod driftstab, produktansvar og særligt luftfartsansvar.

Forventninger til 2024

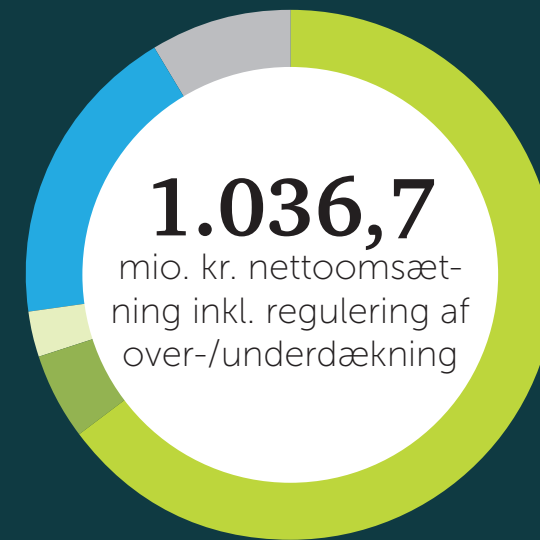
Naviair forventer et økonomisk underskud på ca. 50 mio. kr. efter skat i 2024. Underskuddet skyldes særligt Naviairs plan om at sikre øget robusthed og derved øgede udgifter til uddannelse og rekruttering af flere flyveledere.

De øgede udgifter til uddannelse og rekruttering af flere flyveledere sker planmæssigt for at løfte opgavevaretagelsen fra 2025. Dette løft er lagt til grund for Naviairs indmelding af forventede omkostninger fra 2025-2029 til Europa-Kommissionen i forbindelse med fastsættelsen af Naviairs indtægtsgrundlag fra 2025-2029. De øgede udgifter til uddannelse og rekruttering søges finansieret gennem et øget indtægtsgrundlag.

Naviairs gæld, som opstod som følge af COVID-19, forventes i 2024 forøget med ca. 80 mio. kr. i forhold til 2023. Naviairs nedbringelse af gælden afhænger af Europa-Kommissionens fastlæggelse af størrelsen på det tilladte indtægtsgrundlag fra 2025-2029 (RP4-perioden). Ved godkendelse af Naviairs indmeldte forventede omkostningsniveau forventes gælden fuldt nedbragt i 2028.

Det er forventningen, at flytrafikken i 2024 vil fortsætte med at stige til 91-95 pct. af niveauet fra 2019 i henhold til EUROCONTROLS seneste STATFOR-prognose fra oktober 2023. Trafikmønstret fra 2023 med en højere andel trafik i ferieperioder og en lavere andel trafik i hverdagene forventes at fortsætte.

Med planen for at opnå øget robusthed forventes det, at der opnås en bedre robusthed i 2025. I 2024 vil mangler blive dækket af midlertidige tiltag, herunder interne røkeringer og fastholdelse af seniorer. Derudover vil der være behov for at planlægge med ekstravagter.

Nettoomsætning 2023

- En route – Danmark
- En route – Intern Grønland
- En route – Nordatlanten
- TNC København
- Øvrige

Naviairs ledelse - Bestyrelse

Flemming Jensen (formand)
Administrerende direktør, DSB

Formand for bestyrelsen for:

- TP Aerospace

Medlem af bestyrelsen for:

- Industriens arbejdsgivere i Danmark
- Forretningsudvalget og hovedbestyrelsen i Dansk Industri

Pernille Dahlgard (medlem af bestyrelsens revisionsudvalg)
Chief Officer Government, Business & Analytics i Mærsk Mc-Kinney Møller Center for Zero Carbon Shipping

Flemming Kim Hansen
Senior Engineer, ATM Support Systems

Medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem

Formand for Teleklubben (Kreds 6)

Medlem af bestyrelsen for:

- TRF (Trafikforbundet)

Per Møller Jensen (næstformand)
Administrerende direktør, Stjernegaard Rejser A/S

Administrerende direktør, Kulturrejser A/S

Jørgen Martin Meyer
Juridisk konsulent hos Kirk Larsen og Ascanius Advokatpartnerselskab

Flv. politidirektør for Syd- og Sønderjyllands Politi

Medlem af bestyrelsen for:

- Dronning Louises Stiftelse
- Samrådets Boligselskab

Esben Jean-Pierre Blum
Flyveleder

Medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem

Medejer og CEO i 2B Consulting

Formand for DATCA (Dansk Flyvelederforening)

Anne Charlotte Mark (formand for bestyrelsens revisionsudvalg)
Næstformand for bestyrelsen for:

- J-F. Lemvigh Müller Holding
- Investeringsforeningen Sparinvest

Medlem af for bestyrelsen for:

- Investeringsforeningen Nykredit Invest
- Investeringsforeningen Nykredit Invest Engros
- Placeringsforeningen Nykredit Invest
- Kapitalforeningen Nykredit Invest Engros
- Investeringsforeningen Nykredit Invest Balance
- Jera Capital
- Lemvigh-Müller Fonden
- Lærernes Pension
- Sygehusgrunden Komplementar ApS
- Sygehusgrunden P/S

Ellen Trane Nørby
2. viceborgmester, Sønderborg Kommune

Formand for bestyrelsen for:

- Genau & More A/S
- SONFOR Holding A/S
- SONFOR Deponi A/S
- SONFOR Genbrug & Affald A/S
- SONFOR Resort Varme A/S
- SONFOR Service A/S
- SONFOR Spildevand A/S
- SONFOR Vand A/S
- SONFOR Varme A/S
- SONFOR Vedvarende Energi A/S

Medlem af bestyrelsen for:

- Sydbank A/S
- Project Zero-Fonden
- Brancheforeningen Cirkulær
- DANVA – Brancheforeningen for Vand og Spildevand
- Sønderborg Lufthavn

Casper Kamp Ransborg
Flyveleder

Medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem

Naviairs ledelse - Direktion

Anders Rex
CEO

Mads Kvist Eriksen
CFO

Naviairs ledelse - Øvrige ledende medarbejdere

Jimmi Hartvig
CTO

Pernille Juel Sefort
CHRO

Thorsten Elkjær
COO

Ledespåtegning

Bestyrelsen og direktionen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for 2023 for Naviair.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabsloven (regnskabsklasse D) og lov om Naviair.

Det er vores opfattelse, at den valgte regnskabspraksis er hensigtsmæssig, og at årsregnskabet giver et retvisende billede af virksomhedens aktiver, passiver, finansielle stilling og resultat samt pengestrømme.

Selskabet har etableret retningslinjer og procedurer, der sikrer, at de dispositioner, der er omfattet af årsrapporten, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger,

love og andre forskrifter. Det er desuden etableret retningslinjer og procedurer, der sikrer, at der tages skyldige økonomiske hensyn ved selskabets forvaltning.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for udviklingen i selskabets og koncernens aktiviteter og økonomiske forhold, årets resultater og selskabets finansielle stilling, og den finansielle stilling som helhed for de virksomheder, der er omfattet af koncernregnskabet, samt en beskrivelse af de væsentlige risici og usikkerhedsfaktorer, som selskabet og koncernen står over for.

Årsrapporten indstilles til godkendelse.

København, den 7. marts 2024

I direktionen

Anders Rex, CEO

Mads Kvist Eriksen, CFO

I bestyrelsen

Flemming Jensen, Formand

Per Møller Jensen, Næstformand

Jørgen Martin Meyer

Anne Charlotte Mark *

Pernille Dahlgaard **

Ellen Trane Nørby

Flemming Kim Hansen ***

Esben Jean-Pierre Blum ***

Casper Kamp Ransborg ***

*) Formand for bestyrelsens revisionsudvalg

**) Medlem af bestyrelsens revisionsudvalg

***) Medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem

De uafhængige revisorerers revisionspåtegning

Til transportministeren samt
bestyrelsen i Naviair

Revisionspåtegning på koncernregnskabet og årsregnskabet

Konklusion

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Naviair for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2023, der omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse, pengestrømsopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis for såvel koncernen som selskabet ("regnskabet").

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2023 samt af resultatet af koncernens aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2023 i overensstemmelse med årsregnskabsloven og lov om Naviair.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, idet revisionen udføres på grundlag af bestemmelserne i lov om Naviair. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet". Rigsrevisor er uafhængig af Naviair i overensstemmelse med rigsrevisorloven § 1, stk. 6, og den godkendte revisor er uafhængig af Naviair i overensstemmelse med International Ethics Standards Board for Accountants' internationale retningslinjer for revisoreres etiske adfærd (IESBA Code) og de yderligere etiske krav, der er gældende i Danmark. Vi har begge opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Ledelsens ansvar for koncernregnskabet og årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven og lov om Naviair. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af koncernregnskabet og årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere koncernen eller selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om koncernregnskabet og årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, idet revisionen udføres på grundlag af bestemmelserne i lov om Naviair, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugere træffer på grundlag af koncernregnskabet og årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, idet revisionen udføres på grundlag af bestemmelserne i lov om Naviair, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i koncernregnskabet og årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan

omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.

- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af Naviairs interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om virksomhedens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i koncernregnskabet og årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at virksomheden ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af koncernregnskabet og årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om koncernregnskabet og årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med koncernregnskabet og årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabslovens regler.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i årsregnskabsloven. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Erklæring i henhold til anden lovgivning og øvrig regulering

Udtalelse om juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision

Ledelsen er ansvarlig for, at de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Ledelsen er også ansvarlig for, at der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de virksomheder, der er omfattet af koncernregnskabet og årsregnskabet. Ledelsen har i den forbindelse ansvar for at etablere systemer og processer, der understøtter sparsommelighed, produktivitet og effektivitet.

I tilknytning til vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet er det vores ansvar at gennemføre juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision af udvalgte emner i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision. I vores juridisk-kritiske revision efterprøver vi med høj grad af sikkerhed for de udvalgte emner, om de undersøgte dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i over-

ensstemmelse med de relevante bestemmelser i bevillinger, love og andre forskrifter samt indgåede aftaler og sædvanlig praksis. I vores forvaltningsrevision vurderer vi med høj grad af sikkerhed, om de undersøgte systemer, processer eller dispositioner understøtter skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de virksomheder, der er omfattet af koncernregnskabet og årsregnskabet.

Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er anledning til væsentlige kritiske bemærkninger, skal vi rapportere herom i denne udtalelse.

Vi har ingen væsentlige kritiske bemærkninger at rapportere i den forbindelse.

København, den 7. marts 2024

Deloitte Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nummer 33963556

Lars Hildebrand
statsautoriseret revisor
mne26712

Thomas Holm Christensen
statsautoriseret revisor
mne46321

Rigsrevisionen
CVR-nummer 77806113

Birgitte Hansen
Rigsrevisor

Søren Vadskjær Skyum.
Kontorchef

Anvendt regnskabspraksis

Årsrapporten for den selvstændige offentlige virksomhed Naviair for 2023 er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for regnskabsklasse D og lov om Naviair.

Den anvendte regnskabspraksis er uændret i forhold til det foregående regnskabsår.

Medmindre der fremgår andet nedenfor, er anvendt regnskabspraksis for modervirksomheden og koncernen ens.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde virksomhedens, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når virksomheden som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå virksomheden, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Måling efter første indregning sker som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige risici og tab, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret.

Omregning af fremmed valuta

Som målevaluta benyttes danske kroner. Alle andre valutaer anses som fremmed valuta.

Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til transaktionsdagens kurs. Tilgodehavender, gældsforpligtelser og andre monetære poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, omregnes til balancedagens valutakurs. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på henholdsvis betalingsdagen og balancedagen, indregnes i resultatopgørelsen som finansielle poster. Materielle og immaterielle anlægsaktiver, varebeholdninger og andre ikke-monetære aktiver, der er købt i fremmed valuta, omregnes til historiske kurser.

Koncernregnskabet

Koncernregnskabet omfatter modervirksomheden og den dattervirksomhed (Naviair Surveillance A/S), som kontrolleres af modervirksomheden. Modervirksomheden anses for at have kontrol, når den direkte eller indirekte ejer mere end 50 pct. af stemmerettighederne, eller på anden måde kan udøve, eller faktisk udøver, bestemmende indflydelse. Virksomheder, hvori koncernen direkte eller indirekte besidder mellem 20 og 50 pct. af stemmerettighederne, og udøver betydelig men ikke bestemmende indflydelse, betragtes som associerede virksomheder, herunder Entry Point North AB.

Konsolideringsprincipper

Koncernregnskabet udarbejdes på grundlag af regnskaber for modervirksomheden og dens dattervirksomheder. Udarbejdelse af koncernregnskabet sker ved sammenlægning af regnskabsposter af ensartet karakter. Ved konsolideringen foretages eliminering af koncerninterne indtægter og omkostninger, interne mellemværender og udbytter samt fortjenester og tab ved transaktioner

mellem de konsoliderede virksomheder. De regnskaber, der anvendes til brug for konsolideringen, udarbejdes i overensstemmelse med koncernens regnskabspraksis.

I koncernregnskabet indregnes dattervirksomhedernes regnskabsposter 100 pct.

Resultatopgørelse

Nettoomsætning

Nettoomsætning relateret til flyvekontrol indregnes i resultatopgørelsen i den periode flyvningen har fundet sted. Øvrige indtægter indregnes, når levering til køber har fundet sted. Indtægter vedrørende offentligt støttede driftsprojekter indregnes i resultatopgørelsen i takt med de tilhørende omkostninger.

Årets regulering af over-/underdækning fra en route- og terminalaktiviteter indregnes i nettoomsætningen.

Den reguleringsmæssige over-/underdækning indregnes i balancen som henholdsvis hensat forpligtelse eller tilgodehavende.

Nettoomsætning indregnes eksklusiv moms, afgifter og rabatter i forbindelse med salget og måles til dagsværdien af det fastsatte vederlag.

Arbejde udført for egen regning og opført under aktiver

Arbejde udført for egen regning og opført under aktiver omfatter personaleomkostninger og andre interne omkostninger, der er afholdt i regnskabsåret og indregnet i kostprisen for egenudviklede immaterielle og materielle anlægsaktiver.

12,4%

Antallet af starter og landinger i Københavns Lufthavn steg fra 202.210 i 2022 til 227.333 i 2023, svarende til en stigning på 12,4%

TOP-3 RUTER

De 3 travleste inden- eller udenrigs-
rute-strækninger i 2023:

12.368 flyvninger Oslo - København *

10.616 flyvninger Stockholm - København *

9.900 flyvninger Aalborg - København *

* tallet inkluderer flyvninger i
begge retninger

Andre driftsindtægter

Andre driftsindtægter omfatter indtægter af sekundær karakter set i forhold til Naviairs hovedaktivitet.

Andre eksterne omkostninger

Andre eksterne omkostninger omfatter omkostninger, der vedrører virksomhedens primære aktiviteter, herunder omkostninger til drift af operative systemer og udstyr, uddannelse, administration, lokaler, tab på debitorer mv. Under andre eksterne omkostninger indregnes tillige omkostninger vedrørende projekter, der ikke opfylder kriterierne for indregning i balancen.

Personaleomkostninger

Personaleomkostninger omfatter løn og gager, pensioner samt andre omkostninger til social sikring mv. til virksomhedens personale.

Af- og nedskrivninger

Af- og nedskrivninger af materielle og immaterielle anlægsaktiver består af regnskabsårets af- og nedskrivninger opgjort ud fra henholdsvis de fastsatte restværdier og brugstider for de enkelte aktiver og gennemførte nedskrivningstest. Offentlige tilskud til afskrivningsberettigede anlægsprojekter indregnes i takt med afskrivningerne på de pågældende aktiver.

Andre driftsomkostninger

Andre driftsomkostninger omfatter omkostninger af sekundær karakter set i forhold til Naviairs hovedaktivitet.

Indtægter af kapitalandele i associerede virksomheder

Modervirksomheden

Indtægter af kapitalandele i associerede virksomheder omfatter de i regnskabsåret modtagne udbytter og lignende fra de enkelte associerede virksomheder.

Koncern

Indtægter af kapitalandele i associerede virksomheder omfatter den forholdsmæssige andel af de enkelte associerede virksomheders resultat efter eliminering af interne avancer og tab.

Andre finansielle indtægter

Finansielle indtægter omfatter renteindtægter, realiserede og urealiserede kursgevinster vedrørende værdipapirer, gældsforpligtelser og transaktioner i fremmed valuta mv. samt godtgørelser under acontoskatteordningen.

Andre finansielle omkostninger

Finansielle poster omfatter renteomkostninger, realiserede og urealiserede kurstab vedrørende værdipapirer, gældsforpligtelser og transaktioner i fremmed valuta, amortiseringstillæg og -fradrag vedrørende prioritetsgæld mv. samt tillæg under acontoskatteordningen.

Skat

Årets skat, som består af årets aktuelle skat og ændring af udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte på egenkapitalen.

Selskabet er sambeskattet med den danske dattervirksomhed. Den aktuelle danske selskabsskat fordeles mellem de sambeskattede virksomheder i forhold til disses skattepligtige indkomster (fuld fordeling med refusion vedrørende skattemæssige underskud).

Balance

Immaterielle anlægsaktiver

Immaterielle anlægsaktiver omfatter igangværende og færdiggjorte IT-projekter samt øvrige erhvervede immaterielle rettigheder.

Kostprisen for immaterielle anlægsaktiver omfatter omkostninger, herunder gager og afskrivninger, der direkte og indirekte kan henføres til de pågældende anlægsaktiver.

Indirekte produktionsomkostninger i form af indirekte henførbare personaleomkostninger og afskrivninger på immaterielle og materielle anlægsaktiver, der er anvendt i processen, indregnes i kostprisen baseret på det medgåede timeforbrug for det enkelte projekt. Renteomkostninger på lån til finansiering af fremstilling af immaterielle anlægsaktiver indregnes i kostprisen, såfremt de vedrører fremstillingsperioden.

Immaterielle anlægsaktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger. Der foretages lineære afskrivninger baseret på en vurdering af aktivernes forventede brugstid, som udgør 3-20 år.

Immaterielle anlægsaktiver nedskrives til genindvindingsværdi, såfremt denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Materielle anlægsaktiver

Grunde og bygninger, produktionsanlæg og maskiner, transportmateriel samt inventar og IT-udstyr måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Der afskrives ikke på grunde.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen, omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen og omkostninger til klargøring af aktivet indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug. For egenfremstillede aktiver omfatter kostprisen direkte og indirekte omkostninger til materialer, komponenter, underleverandører og lønninger.

Indirekte produktionsomkostninger i form af indirekte henførbare personaleomkostninger og afskrivninger på immaterielle og materielle anlægsaktiver, der er anvendt i fremstillingsprocessen, indregnes i kostprisen baseret på det medgåede timeforbrug for det enkelte aktiv. Renteomkostninger på lån til finansiering af fremstilling af materielle anlægsaktiver indregnes i kostprisen, såfremt de vedrører fremstillingsperioden.

Afskrivningsgrundlaget er kostpris med fradrag af forventet restværdi efter afsluttet brugstid. Anlægsaktivernes restværdi er vurderet til 0 kr., da de er brugerspecifikke i et sådant omfang, at der ikke kan forventes en værdi ved frasalg efter brugstidens udløb.

Der foretages lineære afskrivninger baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider:

- Bygninger og installationer: 10-50 år
- Produktionsanlæg og maskiner: 6-20 år
- Andre anlæg, driftsmateriel og inventar: 3-8 år

Den skønnede brugstid af materielle anlægsaktiver dekomponeres i væsentlige bestanddele.

Materielle anlægsaktiver nedskrives til genindvindingsværdi, såfremt denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder

Modervirksomheden

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder måles til kostpris. Kapitalandelene nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Kapitalandele i associerede virksomheder

Modervirksomheden

Kapitalandele i associerede virksomheder måles til kostpris. Kapitalandelene nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Koncern

Kapitalandele i associerede virksomheder indregnes og måles efter den indre værdis metode (equity-metoden). Dette indebærer, at kapitalandelene måles til den forholdsmæssige andel af virksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi med tillæg eller fradrag af henholdsvis uafskrevet positiv og negativ goodwill og med fradrag eller tillæg af urealiserede, forholdsmæssige interne fortjenester og tab.

Nettoopskrivning af kapitalandele i associerede virksomheder overføres i forbindelse med resultatdisponeringen til reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode under egenkapitalen.

Andre værdipapirer og kapitalandele

Andre kapitalandele omfattende unoterede aktier uden bestemmende indflydelse måles til kostpris.

Reguleringsmæssige over- og underdækninger

For en route-aktiviteter i Danmark og TNC København er Naviair berettiget til at fremføre over-/underdækning i henhold til bestemmelserne ifølge EU-forordningen om præstationsordninger for leverandører af luftfartstjenester, herunder bestemmelserne om risikodeling vedrørende trafikudviklingen.

Reguleringsmæssige over-/underdækninger indregnes under henholdsvis hensatte forpligtelser og tilgodehavender med modpostering i resultatopgørelsen under nettoomsætning. Saldoen udgør det beløb, som virksomheden forventer at tilbagebetale eller opkræve i kommende års takster for forretningsområder underlagt reguleringsmæssig prisregulering.

Over-/underdækningen måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi. Såfremt det skønnes, at det ikke er sandsynligt, at hele tilgodehavendet vil blive opkrævet hos brugerne, nedskrives dette til den lavere skønnede værdi af tilgodehavendet (genindvindingsværdi).

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi, med fradrag af nedskrivninger til imødegåelse af forventede tab.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte omkostninger, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Værdipapirer

Værdipapirer omfatter beholdning af stats- og/eller realkreditobligationer, som måles til dagsværdi.

Likvide beholdninger

Likvide beholdninger omfatter kontante beholdninger og bankindeståender.

Udskudt skat

Udskudt skat indregnes af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssige og skattemæssige værdier af aktiver og forpligtelser, hvor den skattemæssige værdi af aktiverne opgøres med udgangspunkt i den planlagte anvendelse af det enkelte aktiv.

Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettigede skattemæssige underskud, indregnes i balancen med den værdi, aktivet forventes at kunne realiseres til, enten ved modregning i udskudte skatteforpligtelser eller som nettoskatteaktiver.

TOP-3 RUTER

De 3 travleste indenrigs rute-strækninger i 2023:

9.900 flyvninger Aalborg - København *

4.593 flyvninger Rønne - København *

2.707 flyvninger Aarhus - København *

* tallet inkluderer flyvninger i begge retninger

Andre finansielle forpligtelser

Andre finansielle forpligtelser måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi. Langfristede gældsforpligtelser måles på tidspunktet for låntagelse til kostpris svarende til det modtagne provenu efter fradrag af afholdte transaktionsomkostninger. Efterfølgende måles prioritetsgæld til amortiseret kostpris.

Pensioner og rådighedsbeløb

Naviair indbetaler pensionsbidrag til staten for tjenestemænd samt overenskomstansatte på særlige vilkår (tidligere tjenestemænd), og staten har herefter overtaget pensionsforpligtelsen for disse ansatte. Pensionsforpligtelsen for øvrige ansatte er afdækket i bidragsbaserede pensionsordninger. Forpligtelser i henhold til tjenestemandenslovens § 32 om rådighedsløn påhviler Naviair. Disse forpligtelser oplyses som eventualforpligtelser.

Tilgodehavende og skyldig selskabsskat

Aktuelle skatteforpligtelser eller tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen opgjort som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst, reguleret for betalt acontoskat.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under forpligtelser omfatter fakturerede indtægter til resultatføring i efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Pengestrømsopgørelsen

Pengestrømsopgørelsen præsenteres efter den indirekte metode og viser pengestrømme vedrørende drift, investeringer og finansiering samt selskabets likvider ved årets begyndelse og slutning.

Pengestrømme vedrørende driftsaktiviteter opgøres som driftsresultatet reguleret for ikke-kontante driftsposter, ændring i driftskapital samt betalt selskabsskat. Pengestrømme vedrørende investeringsaktiviteter omfatter betalinger i forbindelse med køb og salg af virksomheder, aktiviteter og finansielle anlægsaktiver samt køb, udvikling, forbedring og salg mv. af immaterielle og materielle anlægsaktiver, herunder anskaffelse af finansielt leasede aktiver.

Pengestrømme vedrørende finansieringsaktiviteter omfatter ændringer i størrelse eller sammensætning af selskabets kapital og omkostninger forbundet hermed samt optagelse af lån, indgåelse af finansielle leasingaftaler, afdrag på rentebærende gæld samt betaling af udbytte.

Likvider omfatter likvide beholdninger og kortfristede værdipapirer med ubetydelig risiko for værdiændringer, som uden hindring kan omsættes til likvide beholdninger.

Pengestrømsopgørelsen kan ikke udledes alene af det offentliggjorte regnskabsmateriale.

2,6%

Antallet af starter og landinger
i Billunds Lufthavn steg fra
39.439 i 2022 til 40.480
i 2023, svarende til en
stigning på 2,6%

Resultatopgørelse

RESULTATOPGØRELSE 1. JANUAR - 31. DECEMBER (DKK 1.000)	Note	Koncern		Modervirksomhed	
		2023	2022	2023	2022
Nettoomsætning	1	1.036.729	960.540	1.036.741	960.552
Arbejde udført for egen regning og opført under aktiver	2	22.966	24.918	22.966	24.918
Andre eksterne omkostninger	3	-232.706	-216.206	-232.666	-215.949
Personaleomkostninger	4	-681.617	-606.437	-681.617	-606.437
Af- og nedskrivninger	5	-110.249	-109.417	-110.249	-109.417
Driftsresultat		35.123	53.398	35.175	53.667
Indtægter af kapitalandele i associerede virksomheder		11.343	7.350	4.654	0
Finansielle indtægter	6	2.318	1.680	9.591	8.599
Finansielle omkostninger	7	-24.194	-19.643	-24.192	-19.641
Resultat af ordinære aktiviteter før skat		24.590	42.785	25.228	42.625
Skat af årets resultat	8	-4.010	-8.335	-5.598	-9.859
Periodens resultat	9	20.580	34.450	19.630	32.766

Balance

AKTIVER (DKK 1.000)	Note	Koncern		Modervirksomhed		PASSIVER (DKK 1.000)	Note	Koncern		Modervirksomhed	
		31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022			31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Erhvervede immaterielle rettigheder		1.996	2.576	1.996	2.576	Ansvarlig kapital		600.000	600.000	600.000	600.000
Lufttrafikstyringsystem		443.351	479.874	443.351	479.874	Reserve for nettoopskrivning efter indre værdis metode		35.134	32.832	0	0
Immaterielle anlægsaktiver under udførelse		22.097	17.489	22.097	17.489	Overført resultat		495.982	482.091	512.658	493.028
Immaterielle anlægsaktiver	10	467.444	499.939	467.444	499.939	Egenkapital		1.131.116	1.114.923	1.112.658	1.093.028
Grunde og bygninger		233.941	246.808	233.941	246.808	Udskudt skat	17	79.082	75.085	85.120	79.522
Produktionsanlæg og maskiner		180.281	210.879	180.281	210.879	Hensatte forpligtelser		79.082	75.085	85.120	79.522
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar		11.893	10.561	11.893	10.561	Ansvarlig lånekapital		200.000	200.000	200.000	200.000
Materielle anlægsaktiver under udførelse		195.461	133.093	195.461	133.093	Kreditinstitutter		674.000	648.875	674.000	648.875
Materielle anlægsaktiver	11	621.576	601.341	621.576	601.341	Indefrosne feriepenge		57.686	57.043	57.686	57.043
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder		0	0	18.345	18.345	Langfristede gældsforpligtelser	18	931.686	905.918	931.686	905.918
Kapitalandele i associerede virksomheder		39.967	37.665	4.833	4.833	Kreditinstitutter		21.995	34.056	21.995	34.056
Andre værdipapirer og kapitalandele		146.377	146.377	0	0	Leverandører af varer og tjenesteydelser		64.798	54.383	64.773	54.359
Finansielle anlægsaktiver	12	186.344	184.042	23.178	23.178	Gæld til associerede virksomheder		2.254	2.447	2.254	2.447
Anlægsaktiver		1.275.364	1.285.322	1.112.198	1.124.458	Anden gæld	19	146.649	102.153	146.649	102.153
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser	13	167.646	169.344	167.646	169.344	Periodeafgrænsningsposter	20	113.805	136.746	113.805	136.746
Tilgodehavende hos tilknyttede virksomheder		0	0	150.805	143.515	Kortfristede gældsforpligtelser		349.501	329.785	349.476	329.761
Andre tilgodehavender	14	114.520	100.564	114.517	100.561	Gældsforpligtelser		1.281.187	1.235.703	1.281.162	1.235.679
Reguleringsmæssige underdækninger	15	879.667	813.974	879.667	813.974	Passiver		2.491.385	2.425.711	2.478.940	2.408.229
Periodeafgrænsningsposter	16	35.800	37.674	35.800	37.674	Eventualforpligtelser	21				
Tilgodehavender		1.197.633	1.121.556	1.348.435	1.265.068	Nærtstående parter og ejerforhold	22				
Likvide beholdninger		18.388	18.833	18.307	18.703	Begivenheder efter balancedagen	23				
Omsætningsaktiver		1.216.021	1.140.389	1.366.742	1.283.771						
Aktiver		2.491.385	2.425.711	2.478.940	2.408.229						

Egenkapitalopgørelse & Pengestrømsopgørelse

EGENKAPITALOPGØRELSE (DKK 1.000)	Koncern				Modervirksomhed		
	Ansvarlig kapital	Reserve for netto-opskrivning efter indre værdis metode	Overført resultat	I alt	Ansvarlig kapital	Overført resultat	I alt
Egenkapital 1. januar 2023	600.000	32.832	482.091	1.114.923	600.000	493.028	1.093.028
Udbetalt udbytte fra associerede virksomheder	0	-4.654	0	-4.654	0	0	0
Valutakursreguleringer	0	267	0	267	0	0	0
Årets resultat	0	6.689	13.891	20.580	0	19.630	19.630
Egenkapital 31. december 2023	600.000	35.134	495.982	1.131.116	600.000	512.658	1.112.658

Der er ikke sket ændringer til den ansvarlige kapital de seneste fem år.

PENGESTRØMSOPGØRELSE 1. JANUAR - 31. DECEMBER (DKK 1.000)	Note	Koncern		Modervirksomhed	
		2023	2022	2023	2022
Driftsresultat		35.123	53.398	35.175	53.667
Af- og nedskrivninger		120.730	118.743	120.730	118.743
Ændring i arbejdskapital	24	-55.718	-149.541	-63.009	-156.454
Pengestrømme vedrørende primær drift		100.135	22.600	92.896	15.956
Modtagne finansielle indtægter		6.972	1.680	14.245	8.599
Betalte finansielle omkostninger		24.194	-19.643	-24.192	-19.641
Betalt selskabsskat		-13	0	0	0
Pengestrømme vedrørende drift		82.900	4.637	82.949	4.914
Køb af immaterielle anlægsaktiver		-17.457	-19.321	-17.457	-19.321
Køb af materielle anlægsaktiver		-91.013	-81.421	-91.013	-81.421
Pengestrømme vedrørende investeringer		-108.470	-100.742	-108.470	-100.742
Optagelse af gæld til kreditinstitutter		25.125	75.125	25.125	75.125
Pengestrømme vedrørende finansiering		25.125	75.125	25.125	75.125
Ændring i likvider		-445	-20.980	-396	-20.703
Likvider primo		18.833	39.813	18.703	39.406
Likvider ultimo		18.388	18.833	18.307	18.703

Noter

1 Nettoomsætning

(DKK 1.000)	Koncern		Modervirksomhed	
	2023	2022	2023	2022
En route – Danmark, afgifter	558.683	506.665	558.683	506.665
TNC København, afgifter	184.860	156.787	184.860	156.787
Provinslufthavne	64.527	60.758	64.527	60.758
Nordatlanten	30.679	27.695	30.679	27.695
Statsfinansierede områder	90.609	41.491	90.609	41.491
Salg af varer og tjenesteydelser i øvrigt	41.678	39.727	41.690	39.739
Regulering af over-/underdækning afgifter	65.693	127.417	65.693	127.417
	1.036.729	960.540	1.036.741	960.552

2 Arbejde udført for egen regning og opført under aktiver

(DKK 1.000)	Koncern		Modervirksomhed	
	2023	2022	2023	2022
Aktiveret direkte løn	21.136	22.980	21.136	22.980
Aktiverede indirekte produktionsomkostninger	1.830	1.938	1.830	1.938
	22.966	24.918	22.966	24.918

3 Andre eksterne omkostninger

(DKK 1.000)	Koncern		Modervirksomhed	
	2023	2022	2023	2022
Honorar til revisorer valgt på virksomhedsmøde:				
Honorar for lovpligtig revision af årsregnskabet	450	420	425	395
Honorar for andre erklæringsopgaver med sikkerhed	0	52	0	52
Honorar for skatterådgivning	25	25	25	25
Honorar for andre ydelser	376	619	376	619
	851	1.116	826	1.091

4 Personaleomkostninger

(DKK 1.000)	Koncern		Modervirksomhed	
	2023	2022	2023	2022
Løn og gager	585.538	512.971	585.538	512.971
Pensioner	93.610	90.824	93.610	90.824
Andre omkostninger til social sikring	2.469	2.642	2.469	2.642
	681.617	606.437	681.617	606.437
Herudaf udgør vederlag til direktion og bestyrelse:				
Løn til direktion	5.208	4.060	5.208	4.060
Pension til direktion	904	654	904	654
Bestyrelseshonorar	1.847	1.733	1.847	1.733
	7.959	6.447	7.959	6.447

Den samlede årsløn og pension for CEO udgør 2.930 TDKK.

Den samlede årsløn og pension for CFO udgør 2.201 TDKK.

Bestyrelsesformandens vederlag udgør 459 TDKK, næstformandens udgør 317 TDKK og øvrige medlemmers vederlag udgør 147 TDKK.

Herudover udgør vederlag til medlemmer af revisionsudvalget i alt 133 TDKK.

Gennemsnitligt antal medarbejdere

620	603	620	603
-----	-----	-----	-----

5 Af- og nedskrivninger

(DKK 1.000)	Koncern		Modervirksomhed	
	2023	2022	2023	2022
Erhvervede immaterielle anlægsaktiver	1.126	1.523	1.126	1.523
Lufttrafikstyringssystem	48.826	48.074	48.826	48.074
Grunde og bygninger	21.027	22.606	21.027	22.606
Produktionsanlæg og maskiner	45.253	43.488	45.253	43.488
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	4.498	3.052	4.498	3.052
Offentlige tilskud vedr. anlægsprojekter	-10.481	-9.326	-10.481	-9.326
	110.249	109.417	110.249	109.417

6 Finansielle indtægter

(DKK 1.000)	Koncern		Modervirksomhed	
	2023	2022	2023	2022
Valutakursgevinster	1.323	1.476	1.323	1.472
Renteindtægter tilknyttede virksomheder	0	0	7.275	6.924
Andre renteindtægter	985	191	983	190
Ikke skattepligtige renter og procenttillæg	10	13	10	13
	2.318	1.680	9.591	8.599

7 Finansielle omkostninger

(DKK 1.000)	Koncern		Modervirksomhed	
	2023	2022	2023	2022
Valutakurstab	2.072	1.798	2.070	1.798
Øvrige renteomkostninger	24.247	17.418	24.247	17.416
Ikke-fradragsberettigede renter og procenttillæg	0	2.000	0	2.000
Aktivering af byggerenter	-2.125	-1.573	-2.125	-1.573
	24.194	19.643	24.192	19.641

8 Skat af årets resultat

(DKK 1.000)	Koncern		Modervirksomhed	
	2023	2022	2023	2022
Betalt skat i USA	13	0	0	0
Ændring af udskudt skat	3.997	8.335	5.598	9.859
	4.010	8.335	5.598	9.859

9 Forslag til resultatdisponering

(DKK 1.000)	Koncern		Modervirksomhed	
	2023	2022	2023	2022
Reserve for nettoopskrivning efter indre værdis metode	6.689	7.350	0	0
Overført resultat	13.891	27.100	19.630	32.766
	20.580	34.450	19.630	32.766

10 Immaterielle anlægsaktiver (DKK 1.000)	Erhvervede immaterielle rettigheder	Lufttrafikstyrings-system	Immaterielle anlægsaktiver under udførelse	I alt
Kostpris 1. januar 2023	30.974	1.026.005	17.489	1.074.468
Tilgang i årets løb	19	3.156	14.282	17.457
Afgang i årets løb	-401	0	0	-401
Overførsler	527	9.147	-9.674	0
Kostpris 31. december 2023	31.119	1.038.308	22.097	1.091.524
Af- og nedskrivninger 1. januar 2023	28.398	546.131	0	574.529
Årets afskrivninger	812	48.826	0	49.638
Årets nedskrivninger på udrangerede aktiver	314	0	0	314
Afgang i årets løb	-401	0	0	-401
Af- og nedskrivninger 31. december 2023	29.123	594.957	0	624.080
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2023	1.996	443.351	22.097	467.444
Årets aktiverede finansieringsomkostninger	0	129	197	326

11 Materielle anlægsaktiver (DKK 1.000)	Grunde og bygninger	Produktions-anlæg og maskiner	Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	Materielle anlægsaktiver under udførelse	I alt
Kostpris 1. januar 2023	689.317	719.579	33.609	133.093	1.575.598
Tilgang i årets løb	2.093	1.896	3.539	83.485	91.013
Afgang i årets løb	-3.341	-51.690	-1.519	0	-56.550
Overførsler	6.067	12.759	2.291	-21.117	0
Kostpris 31. december 2023	694.136	682.544	37.920	195.461	1.610.061
Af- og nedskrivninger 1. januar 2023	442.509	508.700	23.048	0	974.257
Årets afskrivninger	20.822	41.659	4.021	0	66.502
Årets nedskrivninger på udrangerede aktiver	205	3.594	477	0	4.276
Afgang i årets løb	-3.341	-51.690	-1.519	0	-56.550
Af- og nedskrivninger 31. december 2023	460.195	502.263	26.027	0	988.485
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2023	233.941	180.281	11.893	195.461	621.576
Årets aktiverede finansieringsomkostninger	0	0	0	1.799	1.799

Med undtagelse af enkelte bygninger til en samlet bogført værdi på 32,4 mio. kr. ultimo 2023, primært opført til navigationsudstyr på forskellige beliggenheder rundt omkring i landet samt i Grønland, består Naviairs samlede bygningsmasse med en bogført værdi på i alt 141 mio. kr. ultimo 2023 af bygninger på lejet grund. Herunder hele Naviairhuset med kontrolcentral, simulatorbygninger og administration placeret i Maglebylille, samt kontrolltårnet i Københavns Lufthavn, Kastrup. Alle disse bygninger er placeret på grund tilhørende Københavns Lufthavne A/S.

12 Finansielle anlægsaktiver

	Koncern			Modervirksomhed		
	Kapital- andele i associerede virksom- heder	Andre værdi- papirer og kapital- andele	I alt	Kapital- andele i tilknyt- tede virksom- heder	Kapital- andele i associerede virksom- heder	I alt
(DKK 1.000)						
Kostpris 1. januar 2023	4.833	180.177	185.010	75.500	4.833	80.333
Kostpris 31. december 2023	4.833	180.177	185.010	75.500	4.833	80.333
Værdireguleringer 1. januar 2023	32.832	-33.800	-968	-57.155	0	-57.155
Udbetalt udbytte	-4.654	0	-4.654	0	0	0
Valutakursreguleringer	267	0	267	0	0	0
Andel af årets resultat	6.689	0	6.689	0	0	0
Værdireguleringer 31. december 2023	35.134	-33.800	1.334	-57.155	0	-57.155
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2023	39.967	146.377	186.344	18.345	4.833	23.178

(DKK 1.000)	Hjemsted	Retsform	Ejerandel	Egenkapital 31. december 2023	Resultat 2023
<i>Kapitalandele i tilknyttede virksomheder omfatter:</i>					
Naviair Surveillance A/S	København	A/S	100,0	1.657	-5.739
Naviair Surveillance USA LLC	Delaware, USA	LLC	100,0	146.448	0
<i>Kapitalandele i associerede virksomheder omfatter:</i>					
Entry Point North AB	Malmø-Sturup	AB	33,3	119.898	20.066
<i>Andre værdipapirer og kapitalandele omfatter:</i>					
Aireon Holdings LLC	Delaware, USA	LLC	4,13		

Andre værdipapirer og kapitalandelene består af en ejerandel på 4,13 % i Aireon Holdings LLC ("Aireon"), som blev anskaffet i flere trancher i perioden 2014-2017. Selskabet Aireon udvikler og implementerer rumbaserede globale lufttrafikovervågningssystemer til kommercielle luftfartsselskaber og luftfartstjenesteudbydere.

Kapitalandelene indregnes under finansielle anlægsaktiver som en unoteret kapitalandel uden bestemmende indflydelse og måles til kostpris. For at kunne vurdere hvorvidt der er indikationer på et eventuelt nedskrivningsbehov, anvendes en afkastbaseret cashflow-model baseret på forventede nettopengestrømme i form af forventede udbytter fra Aireon for en periode frem mod 2034, samt en terminalværdi bestående af værdien af generelle og ordinære udbytter fremadrettet.

Vi har foretaget værdiansættelse og beregning af værdien ud fra seneste budgetterede resultat af Aireons aktiviteter. Budgettet er dels forbundet med usikkerheder til fremtiden, herunder forventninger til luftfarten generelt grundet COVID-19, og dels usikkerheder til den vækststrategi, der ligger i selskabet. En vækst, der baserer sig på, at nye lande kobles på systemet og forventninger om øget lufttrafik.

- Til brug for fastsættelse af værdien er der anvendt følgende parametre:
- Der anvendes en afkastbaseret cashflow-model baseret på forventede netto-pengestrømme i form af forventede udbytter fra Aireon for en periode frem mod 2034.
 - Der er indregnet en langsigtet vækst på 2 %, som vurderes at være en rimelig vækststrate på lang sigt, svarende til generel inflation og markedsvækst. Historisk set har inflationen ligget på 2-3 % jf. US CPI (US forbrugerprisindeks).
 - Diskonteringsfaktoren til investering er fastsat ud fra et afkastkrav (WACC) på 15 %, som er baseret på rentekrav for sammenlignelige investeringer.

Det er på baggrund af ovenstående beregning vores vurdering, at der ikke er indikationer på yderligere nedskrivningsbehov for den unoterede kapitalandel i Aireon, og at værdien skal fastholdes på 146,4 mio. kr. pr. 31. december 2023.

13 Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser

(DKK 1.000)

	Koncern		Modervirksomhed	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Tilgodehavender fra salg af varer og tjenesteydelser, brutto	184.880	185.737	184.880	185.737
Hensættelse til imødegåelse af forventet tab	-17.234	-16.393	-17.234	-16.393
	167.646	169.344	167.646	169.344

14 Andre tilgodehavender

(DKK 1.000)

	Koncern		Modervirksomhed	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Moms og afgifter	5.592	5.362	5.589	5.359
Øvrige tilgodehavender	108.928	95.202	108.928	95.202
	114.520	100.564	114.517	100.561

15 Reguleringsmæssige underdækninger

(DKK 1.000)

	En route	TNC	Billund	I alt
	Danmark	København		
Reguleringsmæssige underdækninger 1. januar 2023	584.304	208.596	21.074	813.974
Indregnet i årets rater	-27.039	-15.996	-331	-43.366
Ny underdækning opstået i året	88.806	20.253	0	109.059
Reguleringsmæssige underdækninger 31. december 2023	646.071	212.853	20.743	879.667

Heraf underdækning fra før 2023, der forventes opkrævet inden for 1 år	129.738	40.649	3.460	173.847
--	---------	--------	-------	---------

16 Periodeafgrænsningsposter

(DKK 1.000)

	Koncern		Modervirksomhed	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Forudbetalt løn	24.800	27.093	24.800	27.093
Øvrige periodeafgrænsningsposter	11.000	10.581	11.000	10.581
	35.800	37.674	35.800	37.674

17 Udskudt skat	Koncern		Modervirksomhed	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
(DKK 1.000)				
Udskudt skat hviler på følgende poster:				
Materielle anlægsaktiver	71.781	82.644	71.781	82.644
Underdækning afgifter	193.527	179.074	193.527	179.074
Fremførbart skattemæssigt underskud	-186.226	-186.633	-180.188	-182.196
	79.082	75.085	85.120	79.522

Udskudt skat pr. 31. december 2023 er afsat med 22 % svarende til den aktuelle skattesats. Der forventes positiv skattepligtig indkomst indenfor de kommende år, og dermed forventes det fremførte skattemæssige underskud således at kunne anvendes sideløbende med at den reguleringsmæssige underdækning opkræves frem til 2029.

18 Langfristede gældsforpligtelser	Koncern		Modervirksomhed
	Under 5 år	Efter 5 år	Langfristede gældsforpligtelser i alt
(DKK 1.000)			
Ansvarlig lånekapital *	-	200.000	200.000
Kreditinstitutter	-	674.000	674.000
Indefrosne feriepenge	6.095	51.591	57.686
	6.095	925.591	931.686

*) Ansvarlig lånekapital er et stående lån til staten ved Transportministeriet. Naviairs bestyrelse skal årligt ud fra en samlet vurdering af den økonomiske stilling, likviditet og omfanget af ikke-efterstillede gældsforpligtelser skønne, i hvilket omfang yderligere tilbagebetaling af lånet vil være forsvarligt. Der er ikke afdraget på lånet i 2023. Lånet har en fast rente på 4 % p.a., og træder tilbage i forhold til Naviairs øvrige rentebærende gæld. Lånet opfylder dermed i henhold til låneaftalen betingelserne for at blive anset som egenkapital eller kapital sidestillet hermed.

19 Anden gæld	Koncern		Modervirksomhed	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
(DKK 1.000)				
Feriepengeforpligtelser	40.133	38.392	40.133	38.392
Skyldig løn, A-skat, sociale bidrag mv.	66.341	43.793	66.341	43.793
Andre skyldige omkostninger	40.175	19.968	40.175	19.968
	146.649	102.153	146.649	102.153

20 Periodeafgrænsningsposter	Koncern		Modervirksomhed	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
(DKK 1.000)				
Indbetalinger vedr. indtægter i fremtidige perioder	25.279	37.738	25.279	37.738
Tilskud vedr. anlægsprojekter	88.526	99.008	88.526	99.008
	113.805	136.746	113.805	136.746

21 Eventualforpligtelser

Der påhviler Naviair en forpligtelse på maksimalt 900 mio. kr. vedrørende tjenestemandspensionslovens § 32 om rådighedsløn for tjenestemænd samt overenskomstansatte på særlige vilkår. Rådighedslønsforpligtelsen består af tre års løn inklusive pension.

Kontraktlige forpligtelser

Naviair er part i en række kontrakter, hvor Naviair enten er forpligtet til at præstere en realydelse eller en pengeydelse.

Naviair er forpligtet til at præstere realydelser (luftfartstjenester) i henhold til Trafikstyrelsens designering af Naviair og i henhold til aftaler med danske lufthavne. Herudover har Naviair indgået kontrakter om drift og vedligeholdelse af luftfartsrelaterede systemer og udstyr med danske lufthavne og andre danske udøvere af luftfartstjenester.

Inden for området materielle og immaterielle anlægsaktiver under udførelse har Naviair indgået kontrakter om opgradering af Naviairs ATM-system og anskaffelse af luftfartsrelateret udstyr og systemer i størrelsesordenen 152 mio. kr. Den resterende betalingsforpligtelse i henhold til disse kontrakter udgør i størrelsesordenen 63 mio. kr.

22 Nærtstående parter og ejerforhold

Grundlag

Bestemmende indflydelse

Transportministeriet, DK-1220 København K

Ejer, 100 %

Øvrige nærtstående parter

Trafikstyrelsen, DK-1577 København V

Tilsynsmyndighed

Entry Point North AB

Associeret virksomhed

Naviair Surveillance A/S

Tilknyttet virksomhed

Naviair Surveillance USA LLC

Tilknyttet virksomhed

Forsvaret

Kontrakt om tårn- og indflyvningskontrol i Aalborg Lufthavn
Samarbejdsaftale om fælles udøvelse af luftfartstjenester og lufttrafikstyring

Bestyrelse og direktion

Ledelseskontrol

Om Naviairs transaktioner med bestyrelse og direktion henvises til noten med personaleomkostninger.

Naviair har optaget et ansvarligt lån hos Transportministeriet som beskrevet i noten om ansvarlig lånekapital.

Alle transaktioner med nærtstående parter er sket på markedsvilkår.

23 Begivenheder efter balancedagen

Der er ikke indtruffet begivenheder efter regnskabsårets udløb, som påvirker det retvisende billede af årets resultat samt balancen pr. 31. december 2023.

24 Pengestrømsopgørelse – ændring i arbejdskapital

(DKK 1.000)

Ændringer i tilgodehavender mv.

Ændring i gældsforpligtelser mv.

Koncern

Modervirksomhed

	2023	2022	2023	2022
Ændringer i tilgodehavender mv.	-76.077	-143.127	-83.367	-150.043
Ændring i gældsforpligtelser mv.	20.359	-6.414	20.358	-6.411
	-55.718	-149.541	-63.009	-156.454

Bæredygtighedsrapport 2023

Rapporten kan findes på www.naviair.dk/ar

NAVIAIR

Naviair | Naviair Allé 1 | DK 2770 Kastrup

T +45 3247 8000

www.naviair.dk

www.twitter.com/naviair

Årsrapport 2023 udgivet april 2024

Forside: Flyveledere i kontrollårnet i Rønne lufthavn, fotograferet under Folkemødet 2023.

Foto: Kasper Meldgaard, Helle Kogsbøll og Jan Eliassen (alle fra Naviair)

Hent årsrapporten på www.naviair.dk/ar